

MISLI PRED KONFERENCAMI KRAJEVNIH ORGANIZACIJ SZDL

V času, ko še marsikje trajajo priprave za konference krajevnih organizacij Socialistične zveze ali pa so že v teku, je prav, da vprašamo kadrovanja posvetimo nekaj misli.

Razumljivo je, da je kadrovska politika bila vedno odraz in sestavni del družbenih odnosov na določeni stopnji razvoja. Znana »distribucija kadrov« je bila objektivno pogojena, danes pa znova dobiva značaj javne, vsakodnevne politične aktivnosti delovnih ljudi.

Tako nam dandanes teze zveznega odbora Socialistične zveze predstavljajo dokument, ki vsebuje število že znanih stališč; toda prav pristop k temu stališču je tu praktično prikazan — številne ustavne odredbe so osvetljene skozi prakso. Prav tako pa ne manjka prikazov možnih deformacij ter mer, da se to prepreči.

Oglejmo si rotacijo. Da bi postala zdravo pravilo, menijo, da naj se status, da se polovica poslancev ali odbornikov, ki se volijo za dve leti in ki imajo pravico do ponovne izvolitve, uporablja le v skrajno izrednih primerih. Pri širokem uveljavljanju bi prišlo do tega, da rotacija v svojih začetkih doživi poraz.

Prav tako ne sme biti več redkost, da postavimo dva ali več kandidatur. Parola »zaradi enotnosti« je odvečna, potrebna je selekcija, do bodo odgovorna mesta zasedli tisti, ki jih iz svojih vrst izberejo občani. Nikakor pa s tem ne govorimo o kandidatu in protikandidatu, kajti občani vršijo le izbor najboljšega. Torej ne bomo govorili o »porazu« drugega kandidata, niti ne bomo skušali ocenjevati dvoje kandidatov, temveč moramo doseči, da se kandidati sooči z občani, z njihovimi zahtevami in njihovim zaupanjem.

Nikar ne smemo pozabiti vprašanja političnega profesionalizma kot primera birokratskega vplivanja na razvoj družbe in odnosov v njej. To ne pomeni ukinitve političnega profesionalizma, temveč to, da naj politične funkcije ne postanejo poklic nekoga. Če pač nekdo postane za določen čas politični profesionalc, naj bo to le nadaljevanje njegove politične aktivnosti in njegovega dela. In odhod ali vrnitev na svoje delovno mesto nikakor ne pomeni »degradacije«, kajti prehajamo v obdobje, ko bo naša osebnost in ne položaj, odredila našo afirmacijo.

Takšna načela dajejo trdno osnovo položaju človeka v družbi, mu omogočajo, da lahko uveljavlja svoje pravice, štiti svojo integriteto in vpliva na politiko svoje sredine. Prav to je nujno, kajti prečestni so slučaj, da je delovni človek prav z deklariranimi stališči onemogočen ali pa celo izigran (primer razpisov služb).

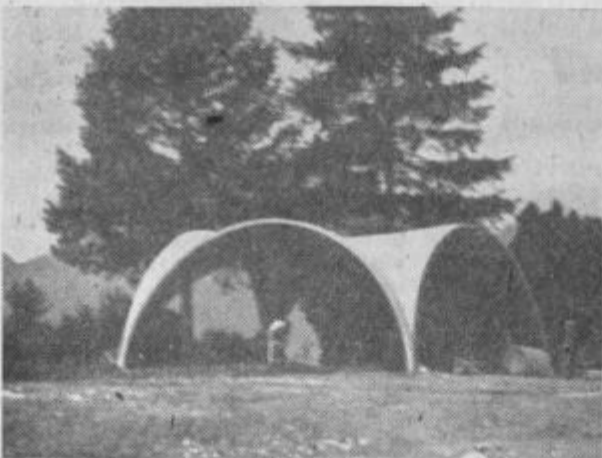
Razumljivo pa je, da to ne gre preko noči, toda prav stališča Socialistične zveze pri kadrovanju dajejo čvrsto osnovo za uresničevanje proklamiranih načel.

Okoli 6. in zlasti okoli 15. novembra padavine z ohladitvijo, pri čemer je okoli 15. novembra pričakovati sneg do nižin. V ostalem suho vreme, večjih tudi razjasnitve.

CELJSKI tednik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA CELJE

TRAJEN SPOMIN

LETOSNJE PRAZNOVANJE DNEVA MRTVIH JE BIL V VSEM OKRAJU POSVEČENO KOMEMORACIJAM IN SPOMINU PADLIH BORCEV V SOCIALISTIČNI REVOLUCIJI IN ZRTEV FASIZMA.

TUDI NAJBOLJ ODDALJENI GROBOVI, SPOMENIKI IN SPOMINSKE PLOŠČE SO BILI OBISKANI, OZALJŠANI S CVETJEM IN SVEČKAMI.

V CELJU JE BILA OB 10. URI KOMEMORACIJA NA GOLOVCU, OB 11. URI PA PRI GROBNICI NARODNIH HEROJEV, KJER JE SODELOVALA GODBA »FRANCETA PRESERNA«, GLEDALSKI IGRALEC JERSIN Z RECITACIJAMI IN VOD CELJSKE GARNIZIJE, KI JE SPOMIN HEROJEV POCASTIL S ČASTNO SALVO.

VEČJE KOMEMORACIJE SO BILE TUDI V FRANKOLOVEM, PRI VRANSKEM IN PRI BRINKOVACU PRI GORNJEM GRADU.

ZAKAJ IN KATERE MERE V GOSPODARSKI POLITIKI

Ceprav je že analiza prvega tromesečja pokazala zaskrbljenost, da letošnje gospodarske silnice gredo izven predvidenih meja, je šele končni račun za poslovanje devetih mesecev pokazal, da je zaskrbljenost postala že nevarnost in leglo vseh težkoč za v bodoče. Prav zato so mere s strani zveze postale prava nujna, da se obrzda nepravilna investicijska potrošnja in vsaka druga potrošnja, ki ne sloni na zaslužnem dinarju, temveč na račun sredstev nepravilne kreditne ali denarne emisije.

SKLADI GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ NISO PRIZADETI Z RESTRIKCIJO

Zvezni izvršni svet se je odločil za predlog, da nove mere najdejo svoje mesto v predlogu zakona za dopolnitev zakona o gospodarsko-planskih merah za 1964. leto. Bistvo vseh vnešenih sprememb je predvsem v zakonskem vplivu in obvezi na zožitvi in spremembi značaja investicijskih sredstev.

Že več mesecev je bilo očito, da so skladi in dajatve družbeno poli-

tičnih enot na prvem mestu neupravičenega in nepokritega investiranja, prav zato je zakonska restrikcija uperjena proti tej politiki in je predpisana nova proračunska rezerva od 10 na 15 odstotkov. Pri tem pa niso zapopadana sredstva skladov gospodarskih organizacij.

NE DAVEK, TEMVEČ OBLIKE OBVEZNE ŠTEDNJE

Zakon je dobil čisto nov odstavek z naslovom »Uporaba investicijskih sredstev«. Začenja s prepovedjo gradnje novih administrativnih in upravnih zgradb ter zaviranjem že začelih ali do pol izgrajenih. Zaviranje je mišljeno tako, da investitorji vplačajo 40 odstotkov iz sredstev za investiranje na poseben račun pri Službi družbenega kuji-govodstva.

Razumljivo je, da ta vložena sredstva niso izgubljena, temveč je začasno blokirana dotlej, dokler prilike na tržišču ne bodo dopustile ponovno aktiviranje. Torej ne gre za davek niti odtujevanje sredstev, temveč za obvezno štednjo. Prav

iz teh razlogov na ta sredstva ne bodo izplačevali obresti.

POSLOVNI SKLADI SE NADALJE »SVOBODNI«

Sredstva poslovnih skladov in amortizacije pa se še vedno lahko trošijo za vse oblike gospodarskih investicij brez kakršnihkoli omejevanj.

Vendar pa so tu možni primeri, da nekatere gospodarske investicije tudi lahko prizadene blokada, razen tistih, ki so namenjene za objekte, katere zakon posebej izdaja. Vse druge investicije pa obvezujejo investitorje in tiste, ki dajo kredite, da ob izplačevanju obračunajo 25 odstotkov in ta sredstva vložijo na poseben račun.

Pri sestavi zakona so posebej pazili, da začasna blokada ne zadene koristnih investicij, tistih, od katerih pričakujemo izboljšanje strukture proizvodnje in izvoza.

Tako predvideva zvezni predlog zakona za dopolnitev zakona o gospodarskih planskih merah za 1964. leto, kako je to izzvenelo v Sloveniji, pa prihodnjic. S. S.

PREKO 6 MILIJARD ŠKODE

NEDAVNE POPLAVE SO POVZROČILE PO SE NEPOPOLNIH OCENITVAH V CELJSKEM OKRAJU PREKO ŠEST IN POL MILIJARD DINARJEV ŠKODE. PRI TEM SE NI UPOŠTEVANA ŠKODA ELEKTROPODJETJA, PTT, ZELEZNISKIH PODJETIJ IN VEČINE PRIVATNIH KMETOVALCEV ZA ŠKODO NA POSEVKIH. HITRE IN DOBRO ORGANIZIRANE AKCIJE SO MNOGO PRIPOMOGLI K ZMANJSANJU ŠKODE. V CELJU JE BIL POPLAVLJENIH PREKO STO STANOVANJ, KI SO NESPOSOBNA ZA NADALJNJO UPORABO! V OBCINI BREZICE PA SO BILE POPOLNOMA POPLAVLJENE VASI MOSTEC, LOČE, MIHALOVAC, KRŠKA VAS, TRNJE. V OMEMJENIH VASEH JE VODA MOČNO POSKODOVALA VEČINO STANOVANJSKIH HIS IN GOSPODARSKIH POSLOPIJ. OB POPLAVI NI BIL K SREČI NOBENE ČLOVESKE ZRTVE.

Na ponedeljkovi seji skupščine okraja Celje so odborniki razpravljali med drugim tudi o poročilu štaba za obrambo proti elementarnim nesrečam in po razpravi sprejeli več predlogov omenjenega štaba. Iz poročila je razvidno, da je bila organizacija reševanja in zaščite zelo dobra in s tem veliko pripomogla k zmanjšanju posledic težke elementarne nesreče.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Nebo se je zjasnilo, vode so odtekale, ostala je velika škoda.

Foto: Valter Dvoršek

Milan Lošterk petdesetletnik

Danes je dopolnil petdeset let starosti direktor komunalnega zavoda za socialno zavarovanje tovariš Milan Lošterk, znan družbenopolitični delavec.

Tovariš Lošterk je bil rojen 6. novembra 1914 v Zireh pri Kranju. Kot delavec je bil zaradi svojih naprednih idej mnogokrat brez dela, njegovo revolucionarnost pa je znala ceniti partija, saj je že leta 1939 postal njen član.

Kot zaveden komunist se je leta 1941 odzval pozivu partije in se priključil partizanom, kjer je opravljal odgovorne vojaške in politične dolžnosti. Po izdaji je bil leta 1942 ujet in preživel leto dni v taboriščih, od koder se je ob kapitulaciji Italije spet rešil in znova priključil partizanom. Tovariš Lošterk je rezervni kapetan I. klase in nosilec več visokih odlikovanj.

Po vojni je bil tovariš Milan Lošterk vedno v prvih vrstah borcev za socialistično izgradnjo. Opravljal

je in še opravlja vrsto izredno odgovornih nalog tako v republiškem, okrajnem in občinskem merilu. Tovariš Milan Lošterk tudi danes opravlja vrsto odgovornih funkcij in ga pri tem pet desetletij na plečih prav nič ne moti.

Ob petdesetletnici tovarišu Milanu Lošterku iskrene čestitke in še obilo uspehov polnih let, predvsem pa zdravja in osebne sreče.

ODGOVOR:

POKRAJINSKI TISK

Po vseh občinah celjskega okraja so potekali razgovori s predstavniki občinskih skupščin in družbeno političnih organizacij o vsebini, organizaciji in financiranju »Celjskega tednika«. Jasen odgovor vseh je, da je pokrajinski tisk izredno važno sredstvo za obveščanje občanov, ki je ob krepitvi samoupravnega sistema še bolj pomembno.

Z novim letom bodo lahko povečali »Celjski tednik« po obsegu, da bi čimbolj zadovoljevali obveščevalne potrebe občin, poleg tega pa je večina občin predlagala, da bi priključili še »Uradni vestnik« s čimer bi omogočili širšemu krogu občanov, da bodo pravočasno seznanjeni s predpisi, ki jih sprejemajo skupščine.

Povsod so se zedinili, da bi sprejeli ustanovitelske pogodbe za pet let, s čimer bomo laže načrtno utrpeli uredništvo in tudi dolgoročneje gospodarili. V prihodnjih dneh bodo občinske skupščine dokončno odločale, kako se bodo razvijala medobčinska informativna sredstva. Prav tako bodo v celjski občini skušali urediti ustrezne razmere za nemoteno delo radia, ki je za obveščanje izredno važen.

Soglasje v občinah kaže svetlejšo perspektivo, da se bomo lahko odločno spoprijeli s slabostmi v našem obveščanju in dosegali kakovost, kot jo občani želijo in potrebujejo.

Rudi Lešnik

CELJE, 6. NOVEMBRA 1964
Št. 44 CENA 20 din LETO XIV
Glavni urednik RUDI LEŠNIK
Odgovorni urednik JURE KRASOVEC
List izhaja ob petkih. Izdaja in tiska
Časopisno podjetje »Celjski list«, Uredništvo in uprava: Celje, Trg V. kongre-
solni predal 152. Telefon 24-25.
Teleskopni račun: 603-11-1-256. Letna naroč-
nina 1000, polletna 500, četrtletna 250. Lito
Tiskovništvo 3490

MARJAN RAVNIKAR

SZDL naj bo mobilizator VSEH AKCIJ NA TERENU

Tako je v razgovoru o vlogi in delu SZDL na terenu poudaril prof. PESEC IVAN, predsednik krajevnega odbora SZDL v Radečah. Na konferenci, ki bo 10. novembra, bodo razpravljali predvsem o tistih vprašanjih, ki nosijo specifičen pečat terena, o gospodarskih perspektivah in dosežkih, uslužnostni obrti, komunalnih problemih, predvsem pa o vlogi krajevnih skupnosti.

»Brez dvoma je treba vprašanje krajevnih skupnosti postaviti na prvo mesto. Tu je bistvena predvsem vloga, ki se bo morala odraziti skozi delo,« je dejal profesor Ivan. »Socialistična zveza mora biti mobilizator, ki naj akcije pripravi, spozna in spremlja probleme ter jih nato predlaga krajevnim skupnostim v reševanje. Biti mora zbiralec vseh težnj posameznih organi-

zacij, usmerjevalec in povezovalac posameznih delovnih področij.«

— Krajevni odbor SZDL si je s svojim delom v Radečah ustvaril med občani zaupanje. Bi lahko izdvojili enega izmed uspehov, kateri vam je najbolj drag?

»Vsekakor je najdražja zavest, da je Socialistična zveza v Radečah tista, ki jo je čutili vsepovsod. Kadar organizacija uspe s svojim delom pridobiti zaupanje in postane tribuna občanov, je dosegla svoje poslanstvo.«

— Vas je morda pri vašem delu kakšen pojav razočaral?

»Razočaran sem bil le v toliko, ker sem preje, ko sem bil še občinski odbornik, šestokrat slišal: kaj naj delamo? Namreč pogosto se ravno ljudje, ki so sposobni, odtegujejo od dela, in to tistega dela, ki bi ga zmogli. Sedaj pa vidim, da je dela ogromno in da to delo moramo reševati skupno, ne pa da ga puščamo določenim ljudem in njihovega entuziazmu.«

— Kaj pričakujete od konference

krajevnega odbora?

»Kot sem že prej omenil razprave o gospodarstvu, obrti, komunalnih dejavnosti, predvsem pa mnenje občanov kaj je potrebno in kaj se naj uredi.«

— Ali pričakujete, da bodo na konferenci podane določene smernice?

»To, vsekakor. Tu je vprašanje novih možnosti za ustanavljanje novih gospodarskih organizacij, predvsem kovinskih podjetij, za katera je na našem terenu dovolj kadra. Nadalje je tu vprašanje lesno galanterijskega podjetja »Peta«, ki se nahaja zaradi prevelike fluktuacije delovne sile, zastarelega strojnega parka in minimalnih razvojnih možnosti v težavah, kljub temu, da dobro plasirajo njihove proizvode. Problem je tudi uslužnostna obrt, ker so nekdanji servisi prerasli v podjetja, obrtnikov pa je vse manj. To so vprašanja, ki jih bo konferenca obravnavala, reševala pa jih bo krajevna skupnost.«

Nani

Profesor Ivan Pešec

»CENTER« PRED KONFERENCO

Krajevni odbor SZDL Center Celje bo imel svojo letno konferenco v ponedeljek, 9. tega meseca ob 19. uri v veliki dvorani okrajne skupščine. Odbor krajevnih organizacij je sklenil, da bo ob tej priložnosti izvedel tudi volitve v vodstvo organizacije in njenih podružnic. Krajevna organizacija Center ima namreč na svojem terenu preko 670 članov; v zadnjem letu je bilo 30 novih članov, prav toliko pa se jih je tudi odselilo.

Odbor krajevnih organizacij ugotavlja, da dejavnost v podružnicah ni najboljša in da se člani zlasti premalo zanimajo za politično delo. Premalo je čutili tudi dejavnost osnovne organizacije ZK. Na konferenci nameravajo govoriti o teh vprašanjih, posebno pozornost pa bodo posvetili pripravam na zbere volilcev.

Pričakujejo, da se bo letne konference udeležilo preko 350 članov SZDL in da jih bo na njej čim več aktivno sodelovalo.

V. D.

SZDL »OTOK« V PRIPRAVAH NA KONFERENCO

Krajevna organizacija SZDL Otok v Celju se že nekaj časa skrbno pripravlja na redno konferenco, ki bo v torek, 8. decembra v dvorani Ingrada ob Ljubljanski cesti. V teku so kadrovske in vsebinske priprave. V kadrovskih gre vsekakor za rotacijo nekaterih članov, ki že dolga leta delajo v organizaciji. Navzlic temu bodo nekateri še kandidirali za člane novega odbora, zlasti še zavoljo tega, da bi s svojimi izkušnjami pomagali novim članom pri delu.

Na zadnji seji odbora krajevnih organizacij SZDL Otok so se sporazumeli, da podružnice ne bodo imele svojih zborov; navzlic temu pa bodo na zboru predlagale člane svojih novih odborov.

-mb

VELENJE MESTO KLUBOV

Ce so kjerkoli zaživeli in našli svoje mesto klubi, potem je to gotovo v Velenju, kjer trenutno delujejo kar trije, in sicer delavski, mladinski in pionirski klub.

Medtem ko ima delavski klub že nekajletno tradicijo, sta mladinski in pionirski zaživela šele pred nedavnim, a si vendar utrla pot tako, da sta postala neobhodna.

Delavski klub je s stalnimi likovnimi razstavami, torkovimi večeri, šahovskimi srečanji in prijetnim vzdušjem postal središče shajališča Velenjanov.

Svojevstveno vlogo pa vrši mladinski klub. 700 in še več mladih ljudi, ki so prišli v Velenje, da se vključijo v vrste rudarjev, ima prav v mladinskem klubu svoj prostor za igro, zabavo in vzgojo.

Upravnik mladinskega kluba tovariš Hinko Dermol nam je povedal nekaj o dosedanjih in bodoči dejavnosti mladinskega kluba.

● Izredno nam je uspela foto

razstava »Velenje nekoč in danes«. Bogat slikovni material je prikazal rasi novega Velenja od samega začetka. Manj uspeha smo imeli z literarnim večerom »Delavčeva pesem«, ki jo je priredila velenjska Svoboda. Kot kaže homo v bodoče morali pritegniti mladega človeka s humorjem, z vedrino. Prežihov večer nam je uspel, žal pa ne v celoti, saj nam je naslednji dan dež prekrižal načrte, da bi lahko obiskali Kotlje. Težave imamo s plesom. Doslej je uspel le dvakrat. Imamo žal samo juke-box in to ni preveč privlačno. Sedaj je Svoboda obljubila, da bo v svojih vrstah organizirala jazz ansambl; to bo vsekakor privlačnejše.

Prihodnji teden pričnemo z glasbenimi večeri. Največ obiska imamo pri oddaji ozkih filmov iz najrazličnejših področij.

— Slišali smo, da ste izvedli anketo med vašimi gojenci, pa nas zanimajo podatki?

● Anketo smo izvedli predvsem z namenom, da ugotovimo, v katerih panogah bi želeli mladi rudarji sodelovati. V svojih odgovorih so dali športu prvo mesto. Tako se je od štiristo anketirancev po 200 odločilo za roket in za nogomet. Na drugem mestu je zanimanje za topisna predavanja, sodelovanje v vrstah Svobode pa je slabo izraženo.

Vsekakor je mladinski klub mesto, kjer mladi ljudje, ki prihajajo s podeželja, dobe v raznovrstnih oblikah pomoč, da se čimprej živijo v novo sredino; obenem pa je klub mesto, kjer ti mladi ljudje preživijo glavnino svojega prostega časa.

In pionirski klub: Šele pred mesecem so tudi najmlajši dobili svoj prostor v mali dvorani v kulturnem domu. Igre, pravljice, ozki filmi, lutke, vse to jih vabi in jim izpolnjuje praznino v času, ko bi drugače samevali doma ali iskali družbo na asfaltni cesti.

R. L.

Varstvo otrok je naša skrb

Ni potrebno ponavljati, da je varstvo otrok zelo zaostalo v primerjavi z ostalim razvojem. Ze več let pogosto govorimo o tem, da je to pereč problem. Stalne konference žensk in DPM vedno znova načenjajo vprašanja zaščite otrok in varstvenih ustanov, toda vse premalo je materialne osnove za uresničenje dobrih priporočil. Na četrtkovem plenumu občinskega odbora DPM v Celju so spet sprejeli vrsto sklepov in priporočil, ki kažejo, da jih bo mogoče ostvariti ob široki zavesti, da je varstvo naša skrb.

Občinski skupščini priporočajo, da bi čimprej sprejela načrt za urejevanje varstvenih ustanov in ostalih objektov, ki so potrebni za zdrav razvoj mladine. Prav tako so pozvali vse družbeno politične organizacije, da čimbolj vsestransko osvetlijo konkretno stanje in prispevajo k učinkovitemu reševanju. Za vse pa je potrebno zagotoviti ustrezna sredstva; zato so predlagali, da bi konkretno v ta namen prelili 1% od bruto izplačanega osebnega dohodka, ki se nakazuje občini, poleg tega pa še 1000 din na vsakega zaposlenega člana delovne skupnosti iz sklada skupne porabe na namenski račun.

Vsekakor pa naj varstvo otrok najde ustrezno mesto v družbenem in perspektivnem planu občine ter sleherni krajevne skupnosti Varstvo otrok terja različne oblike. Zelo važno je dnevno varstvo, ker je veliko otrok prav v času, ko so starši na delu, pogosto prepuščeno le cesti. Nedvomno ni prav, da ob novogradnjah, zlasti blokovskih naseljih, vse preradi pozabljajo na varstveni kotic, na otroška igrišča, pionirske ali mladinske klube. Nove varstvene ustanove bi morali že prihodnje leto graditi na mestnem območju in v Vojniku. Tudi osnovna šola lahko prispeva k varstvu predšolskih otrok. Kako bi urejali varstvo otrok v osnovni šoli, o tem še živo razpravljajo in še niso izluščili dokončnih stališč. Celodnevno bivanje otrok v šoli ni iluzija, zato bo čimprej potrebno zagotoviti pogoje, da bo šola vse bolj drugi otrokov dom. Delovne organizacije in ostali ne bi smeli zanemarjati otrokovih letovanj, enodnevnih izletov, kulturnih in taborniških dejavnosti in podobno.

Strokovne službe v občini pa bi naj še posebno skrb povečale tem vprašanjem, zlasti pa še otrokom, ki žive v neprimernih razmerah. Tu gre predvsem za zdrav razvoj mladega rodu, za kar moramo poskrbeti vsi skupaj z vso odgovornostjo.

R. L.

ŽALSKA DELAVSKA UNIVERZA

SE JE SOLIDNO UVELJAVILA

ne službe v delovnih organizacijah samih. Poudarjeno je tudi bilo, da se opaža mišljenje, da je družbeno političnega izobraževanja celo preveč, ki pa ima prav gotovo svoj izvor v zasledovanju le ekonomskega faktorja, ne pa tudi družbenega, to je človeka kot upravljalca. Tudi mišljenje, da je vzrok neaktivnosti nekaterih absolventov politične šole v njeni vsebinski usmeritvi, navaja analiza za dokaj zmotno. Res je, da program politične šole še nima neke dokončne oblike, vendar temu ni kriv program.

Analiza navaja tudi podatke iz popisa prebivalstva leta 1961, ki zajemajo prebivalce v starosti nad 10 let in kažejo, da je na območju občine 18.357 ljudi z nepopolno osnovno šolsko izobrazbo. V diskusiji je bilo poudarjeno, da bo to vprašanje še naprej treba reševati preko ustrezne oblike, saj lahko resno dvomimo, če ljudje z nepopolno osnovnošolsko izobrazbo v zadostni meri dojemajo dogajanje iz svojega

okolja in se vključujejo kot aktivni člani v najrazličnejše oblike delavskega in družbenega samoupravljanja.

Izražena je bila tudi potreba po pomoči s strani DU izrednim slušateljem pri njihovem študiju, saj je število le teh v nenehnem porastu.

Tudi izobraževalni centri so doslej svojo vlogo v določeni meri odigrali le v tovarni nogavic Polzela in kmetijskem kombinatu Zalec. Delo v še obstoječih centrih bo nujno razširiti in okrepiti; potrebno pa je, da se ustanove tudi v tistih delovnih organizacijah, kjer jih doslej ni, pa so za to dani pogoji. Za manjše delovne organizacije pa naj bi ustanovili združeni center. Združeni center naj bi vodila Delavska univerza.

V analizi je bila izražena tudi potreba po ustanovitvi tehničnega servisa med določenimi organizacijami in društvi, ki bi deloval pri DU in bi združil najrazličnejša področja.

vena sredstva, ki doslej niso smotno izkoriščena ter bi služili potrebam celotnega območja občine.

Izvršni odbor je bil mnenja, da je DU uspela s svojimi oblikami in se močno afirmirala, ni pa še v zadovoljivi meri prodira v same delovne organizacije. Osnovni problem je v sami komunikaciji delovne organizacije — Delavska univerza. V večini primerov je DU tista, ki opozarja delovne organizacije na potrebo po izobraževanju. Da to ni obratno, pa je odraz konservativne kadrovske politike v delovnih organizacijah, kjer ta vprašanja rešujejo vse preveč formalistično, diletantsko in zato še dokaj neučinkovito. Pri raznih mojstrih in ostalih vodilnih ljudeh še vedno prevladuje bojazen pred strokovnimi kadri s solidno izobrazbo, misleč, da predstavljajo potencialno nevarnost za tiste, ki imajo položaje, ne pa ustrezne izobrazbe.

Izvršni odbor je bil mnenja, da je treba vprašanju izobraževanja in vzgoje posvetiti vso pozornost in zaradi tega to področje obravnavati na posebnem razširjenem plenumu.

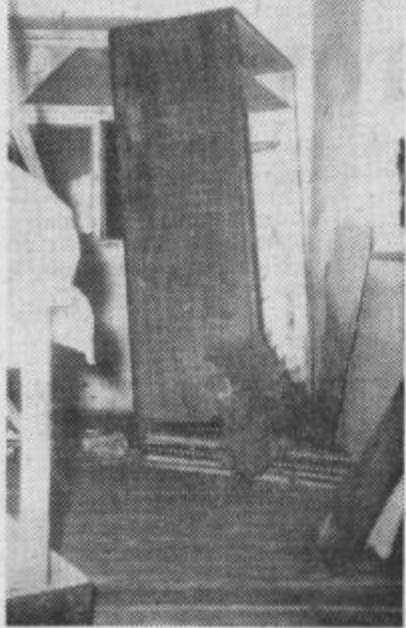
-an

HOČETE RAZVESELITI SO-RODNIKE IN ZNANCE V TUJINI?
NAROČITE JIM
»CELJSKI TEDNIK«

Nad 6 milijard škode

(Nadaljevanje s 1. strani)

Poplavljena so bila v glavnem spodnja rečna področja ob teku Savinje in njenih pritokov v okolici Celja ter ob toku Save in Krke. Na poplavljenem področju so bili ob-

Zapuščina vodne stihije je bila strahotna. On nekdanjih domov je ostalo razmetano in pokvarjeno pohištvo, raztrgani podi in neuporabna stanovanja. Posnetek prikazuje razdejanje v stanovanju 65-letne upokojenke Tončke Musel in nekdanjo spalnico družine Šanc v Ulici 29. novembra.

LIN: VEČJI NASKOK

V prvem polletju je vse kazalo, da izvoz ne bo stekel po planu, kakor so si ga začrtali v lesni industriji Nazarje. Bukovina jih je silila, da so morali proizvodnjo usmerjati predvsem na domače tržišče in preko specializirane embalaže posredno na zunanji trg. V tretjem tromesečju pa so pohiteli v vse večji naskok za realizacijo izvoznega plana in so hitro dosegli 73,3%. Če bodo vzdržali tempo, vse

PREDKONGRESNO VPRAŠANJE

Komunisti so se v vojni borili kot ostali proletarci, zato ker niso imeli kaj izgubiti. Dandanes pa se postavlja vprašanje, ali številni komunisti, ki zasedajo raznovrstne položaje, lahko v tej situaciji obdrže svoj revolucionarni značaj, če se morajo boriti proti pojavom, če jim borba proti njim pomeni izgubo.

O tem, da obstoji zavest in da zavest vpliva na ekonomske odnose in na našo bazo, ni dvoma. Toda ta baza nadalje vpliva na našo zavest in prav zato se pojavlja žgoče vprašanje, če so poedinci na položajih toliko močni, da se spričo številnih močno izraženih problemov in negativnih pojavov, odrečejo benificijam, odrečejo tistega, kar jim je družba doslej že dala.

Povzeto iz NIN - Beograd

žutno prizadeti gospodarski objekti Cinkarne, Tovarne emajlirane posode, Zelezarna Store, Lesno industrijsko podjetje Savinja, Metka, Toper, Etol, Žična, skladišče lesno-industrijskega podjetja Bohor in IAN Nazarje, skladišča trgovskih podjetij Tehnoemerkator, Merx, Tkanina-Galanterija, hotel Celeia, bolnica, zdravstveni dom, Zdravilišče Laško, Papirnica Radeče, Jugotanin v Sevnici, Tovarna celuloze in roto papirja v Krškem ter živinski obrat v Brežicah.

Za reševanje ljudi, objektov in imovine so bila v Celju poleg poklicnih gasilcev, tajništva za notranje zadeve in Zavoda za požarno varstvo mobilizirana še vsa ostala gasilska društva v občini, na pomoč pa so prihitela tudi gasilska društva iz sosednjih občin in specialno opremljen oddelek poklicne gasilske brigade iz Ljubljane in enote JLA iz Celja; na področju Brežic pa pripadniki garnizona iz Cerklj, Novega mesta in Ljubljane. V Celju je bilo potrebno poleg reševanja ljudi tudi organizirati črpanje vode, ker je le-ta ogrožala industrijske naprave, ki so zaradi tehnološkega procesa morale neprekinjeno obratovati. Tako je v Cinkarni črpalo vodo 50 črpalk, da ne bi prišlo do poškodb v cinkarniških topilniških pečeh, v štorski železarni do poškodb elektroplavža itd.

V brežiški občini so poleg vseh gasilskih društev mobilizirali za reševanje preko sto občanov, na pomoč pa so prihiteli, kot smo že omenili tudi enote JLA iz Cerklj, Novega mesta in Ljubljane s specialno opremo ter poklicni gasilci iz Novega mesta in Kranja. Na tem področju so bila reševanja usmerjena predvsem na evakuiranje premoženja, deloma prebivalcev in živine.

Po sedanjih podatkih je največjo škodo utrpela celjska občina — skoraj tri in pol milijarde dinarjev; brežiška milijardo dinarjev; krška 162 milijonov dinarjev; Mozirska 109; žalska 107; občina Sentjur 98; sevnška 77; krška 70; občina Šmarje 116; Konjice 15 in občina Velenje 8 milijonov dinarjev!

Pri reševanju je bilo vloženo ogromno naporov s strani štabov, gasilcev, enot JLA, članov kolektivov, organov za notranje zadeve, in občanov, ki so pripomogli k zmanjšanju škode. Posledice pa bi bile v nekaterih gospodarskih organizacijah občutno manjše (Lesno podjetje Savinja v Celju, Metka, Toper in v drugih manjših obratih, predvsem v trgovinah, gostinskih podjetjih in drugih), če bi se odgovorni predstavniki teh podjetij bolj zavzeli in pravilno organizirali reševalno službo.

Na osnovi ugotovljenega stanja je okrajni štab za obrambo pred elementarnimi nesrečami predlagal skupščini okraja Celje, da bi po razpravi sprejeli vrsto predlogov, ki bi omogočili čim hitrejšo normaliziranje stanja.

J. S.

kaže, da bodo plan celo prekoračili. Od predvidenega milijona dolarjev, so v septembru dosegli preko 708.000 \$.

Izredno boleče pa jih je zavrlo v investicijskem planu za novo žago, ker je KB odpovedala 145 milijonov kredita, ki so si ga najemali. Ne bi bilo še tako hudo, če si še ne bi nabavili opreme, ki so jo za drage devize uvozili. Ta je tu. Iz kredita »Jugobanke« v višini 165.000.000 so prav tako že naročili opremo, ki pa bo morala ostati v skladišču. To je odprto vprašanje, ki pa ima lahko občutnejše gospodarske posledice. Vsekakor nimajo dovolj lastnih sredstev, zato bodo morali potek rekonstrukcije zadržati vsaj za leto dni, kar pomeni, da bo tudi proizvodnja, ki so jo nameravali tako zvišati, ostala zamrznjena v vskladiščeni, nezkoriščeni opremi.

To je vsekakor problem, ki bi ga morali še podrobno gospodarsko proučiti. Prevelike investicije je potrebno zaježiti, da se ne bomo preveč zajedali, vendar je prav, če se pretehta še škoda v mrtvih strojih. Morda pa strogi ukrep vseeno opravičuje sebe v svoji čisto človeški ekonomiki? Toda to naj jasno spozna tudi nazarski proizvajalec, ki skuša vzdržati naskok s planom in standardom.

lr

SE BODO CENE MESNIH IZDELKOV ponovno zvišale?

Obrat žalskega kmetijskega kombinata »MESNINE« v Celju je pred nedavnim podal zavodu za cene novi predlog cen svežega mesa in nekaterih mesnih izdelkov. Novi predlog utemeljujejo z dvigom odkupnih cen in podražitvijo ostalih reprodukcijskih materialov. Zaradi raznih podražitev je imel obrat Mesnina v prvem polletju okrog 16 milijonov dinarjev interne zgube.

Novi predlog obsega predvsem povišanje prodajnih cen svežega mesa in nekaterih mesnih izdelkov. Tako bi naj povišali ceno govejega mesa v povprečju za 166 dinarjev, teletino za 115 dinarjev in svinjsko meso za 66 dinarjev pri kilogramu. Pri mesnih izdelkih pa ceno salame šunkarice, »Mortadele« in hrenovkama.

Ker je predlog nekoliko nenavaden z ozirom na to, da so bile pred kratkim znatno povečane cene mesa in mesnih izdelkov, smo obiskali upravnik obrata Jožeta Štruca, da bi nam o predlogu, predvsem pa o ekonomski upravičenosti predloga za naše bralce povedal več o tem:

»Z ozirom na podražitev proizvodnih stroškov in povišanju odkupnih cen mesa smo v prvem polletju letošnjega leta doživeli interni finančni neuspeh, ki smo ga morali pokrivati s sredstvi, ki smo jih ustvarili na tranzitu in izvozu,« je dejal tovariš Štruc.

»S predlaganimi cenami, ki so le nekoliko višje od sedanjih, na primer: goveja rebra in flam sedaj 640 nova cena 780; stegno, pleča in bržola 860 — nova cena 1050; meso brez kosti 850 — nova cena 1160; karé in vrat 769 — nova cena 940; teletina pa: vrat, bočnik, prsa in flam 820 — nova cena 940; meso brez kosti 1175 — nova cena 1320; čisti zrezek od 1400 dinarjev na 1600 itd., po kilogramu, bomo uspeli stroške normalizirati.«

Kot smo že omenili, so te cene le predlog, vendar je pri tem zanimivo dvoje dejstev. Prvič, da so zgubo kljub temu pokrili in drugič kako hitro podjetja najdejo rešitev problemov v dvigovanju cen. Po izjavi smo dobili vtis, da sedanje stanje, po podražiti tovrstnih izdelkov le ni tako pereče. Zanimivo je tudi to, zakaj te razmere ne urejujejo s kri-

timi rezervami, ki jih tolikokrat tako radi naglašujemo? V ilustracijo bi navedli, da je obrat za letošnje leto planiral za široko potrošnjo prodajo govejega mesa 858 ton, od tega so do septembra že realizirali 692 ton; telečjega mesa 348 ton — realizirali 279 ton in svinjskega mesa 501 tono in realizirali 142 ton. Če razliko, ki bo šele realizirana gledamo skozi nove cene, se nam minogrede vsili vprašanje, kje so ti isti tako zahtevni proizvodni stroški (ob tudi višji odkupni cen): ki bi ta predlog ekonomsko upravičevali? To bi verjetno potrošnika zanimalo, kajti samo dejstvo, da imajo nekatera tovrstna podjetja višje cene, ob naših sedanjih pogojih tega ne opravičujejo!

J. Sever

Težave zaradi plafoniranja cen

O problemih v usnjarski industriji smo že večkrat pisali v našem časniku. Večina teh težav izvira zaradi plafoniranih cen usnjarskih proizvodov, medtem ko cene reprodukcij-skih materialov nenehno naraščajo.

Analiza gospodarskih dosežkov do meseca septembra v usnjarskem kombinatu KONUS v Slovenskih Konjicah, ki jo je pripravil pred nedavnim občinski komite ZK za razpravo o gibanju gospodarstva v občini, nazorno prikazuje proizvodne uspehe omenjenega kombinata, ki so znatno višji v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta. Kljub povečanju proizvodnje in storilnosti pa bo podjetje, v kolikor bo ostalo na istih strukturnih odnosih kot v prvem polletju, doseglo približno 400 milijon skladov in okrog 100 milijonov amortizacijskih sredstev, ki bodo komaj pokrila vrednost anuitet, potrebe družbenega standarda in razširjene reprodukcije. Če k temu dodamo še povečanje nabavnih cen, električne energije, obstaja bojazen da bo podjetje kljub večji storilnosti komaj pokrilo poslovne stroške in osebne dohodke.

-v

Bodo dograditvena dela sladarne, silosov in strojnice prekinjena?

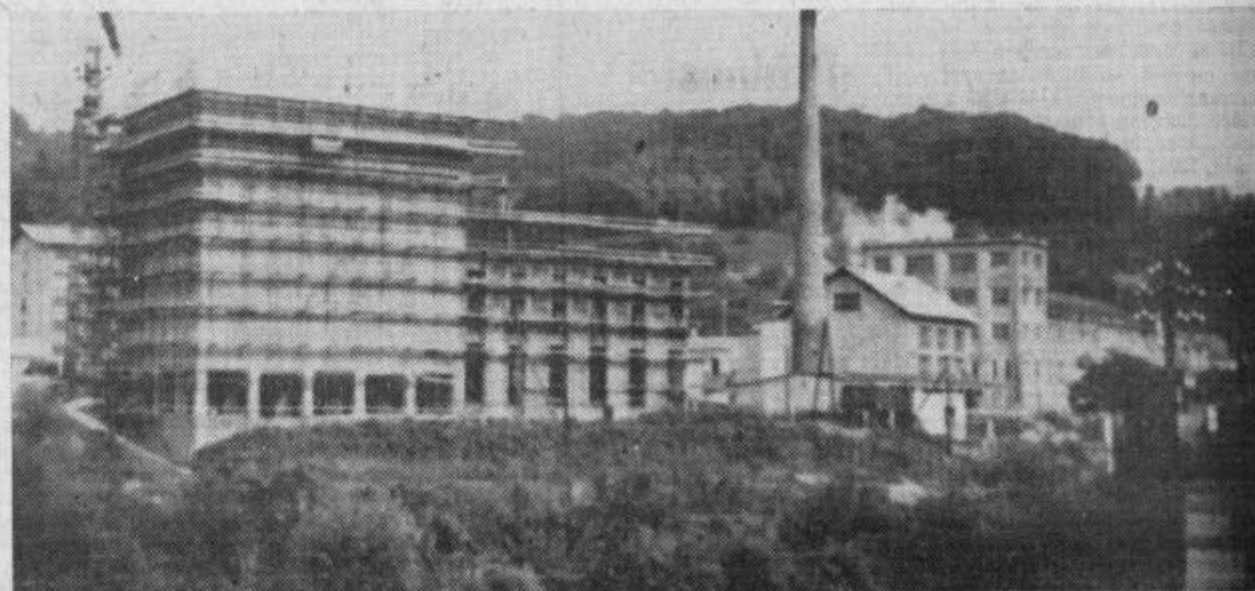
Gradnja nove sladarne, silosov in strojnice za laško pivovarno se je zavlekla. Po zakasnitvi tehnične dokumentacije za gradnjo vseh treh objektov, ki so izvajalca gradbenih del — celjsko gradbeno podjetje Ingrad — postavila v tesne roke izvrševalnih del, se je pojavil nov problem — pomanjkanje železa za armaturne plošče.

Po pogodbi bi moral biti pripravljen za montažo prvi objekt že do 1. junija, ostali pa do 1. novembra. Vendar so se dela ob že omenjenih problemih tako zavlekla, da bo prvi objekt — silosi — dovršen do mon-

ča. V tem času dograjujejo prostor za stroje. Predvidoma bodo po 15. novembru pričeli z deli pri oblaganju silosov z duršol ploščami.

Dela na ostalih dveh objektih pa so v zaostanku. Pereče vprašanje je predvsem gradnja strojnice, za katero primanjkuje veliko armaturnega železa, ki se ni zagotovljeno. Objekt bi do konca leta naj bil dograjen do vrha, vendar je vprašanje, če se bo situacija okrog betonskega železa na trgu kaj spremenila.

Po zagotovilih izvajalca bi bila ob popolni oskrbi betonskega železa,

Bodo zaradi pomanjkanja betonskega železa primorani ustaviti gradnjo na objektih nove sladarne Laško?

taže šele 15. novembra. Gradnja je v zaključni fazi, saj so dograjena do vrha, na katerem bo še plošča, ena etaža in nad etažo zaključna ploš-

dograditev grobih del na ostalih objektih končana do sredine decembra. V primeru, da ne bodo uspeli nabaviti ustrezne količine že-

Novo poslovanje pošt

S 1. novembrom je bilo uvedeno novo poslovanje PTT podjetij, katerega namen je tudi hitrejše vročevanje pošilk naslovnikom. Dosedanji predpisi, po katerih so poslovala poštna podjetja, so namreč zastareli, saj izhajajo tako rekoč še iz rajne Avstro-ogrske (z nekaterimi spremembami po prvi in drugi svetovni vojni). Temeljili so predvsem na vlogi pošte kot monopolirane ustanove, pri čemer so imeli tako pošiljatelj kot naslovniki, torej koristniki poštne uslug, drugozredni pomen.

Novi predpisi so predvsem namenjeni strankam, hkrati pa določajo delovne postopke na poštah in zagotavljajo enotnost tehnološkega procesa kakor tudi omogočajo ukrepe, da bi bilo danes sprejeto pismo že jutri vročeno. Pošiljatelj je sodelavec pošte. V njegovem interesu je, da svojo pošiljko hitro in čim lažje odda na pošto, v poštnem interesu pa je, da pošiljatelj-vo pošiljko čimprej izroči naslovniku. V ta namen bo pošiljatelj sam izpolnil potrebne obrazce za sprejem knjižnih pošilk (priporočenih paketov, nakaznic), da mu ne bo treba čakati pri okencu kot doslej, ko je to delo opravil poštni delavec. Razen tega bodo uvedli potujoče nočne pošte. Prav tako se pošiljatelj lahko dogovori s pošto, da bo ta prevzela njegove pošiljke ob uri in tam, kjer mu to ustreza (v poslovnih prostorih) proti plačilu. Naslovniki pa lahko zahtevajo na poštah, da jim pošiljke takoj dostavijo ali jih vlagajo v njihove predale.

Novi predpisi uvajajo tudi novo organizacijsko enoto v širšem okolišju, in sicer tako imenovano poštno zbirnico. V Sloveniji je namreč še vedno okrog 800 tisoč prebivalcev brez poštne dostave. Namen pošte je, da počasi ukine izvenpostavno območje.

Predpisi so naposled združili, kjerkoli je bilo to možno, domače predpise z mednarodnimi predpisi in tako poenostavili poslovanje in delo poštne delavce kakor tudi izenačili storitve v domačem in mednarodnem prometu.

Nekatere ostale novosti v predpisih so v tem: pri nakaznicah se je povečal znesek od 50 na 100 tisoč din; teža paketov se je povečala od 20 na 30 kilogramov; uvedeno je izplačevanje mednarodnih pošiljk nakaznic na domu do 150 tisoč din, povečala pa se je tudi odškodnina za izgubljeno priporočeno pošiljko (na 1000 din), medtem ko velja za paket in vrednostno pismo višina do označene vrednosti. Prav tako za navadne pakete ne bo treba pisati vrednosti, medtem ko uvajajo predpisi še zelo nujne odprave in dostave paketov.

OB DVAJSETLETNICI TOTALNEGA POŽIGA

SOLČAVA JE VSA NOVA

Preteklo soboto je bila v dvorani zadrufnega doma v Solčavi pomembna prireditelj v spomin na okupatorjev zločin, ki je pred dvajsetimi leti do tal požgal to planinsko vasico. Kamnita piramida na vaškem trgu si-

cer beleži, pač pa je na njej vklesano veliko imen žrtev, ki jih je nemška soldateska postrelila v onemogli jezici, ker se svobodoljubni gorjanci niso hoteli pokoriti nacizmu.

Solčavani so med prvimi

v Zgornji Savinjski dolini prišli za orožje in na široko odprli vrata partizanskim enotam, tako koroškemu odredu, kot brigadam XIV. divizije. Matkov kot, Robanov kot in drugi zaselki so bili ves čas NOV gostoljubno zatočišče partizanskim ranjencem, saj je bilo na tem področju več stalnih in pokretnih bolnišnic.

Oktober 1944, ko je že bil osvobojen Beograd, so Nem-

ci hoteli očistiti Savinjsko dolino, da bi si zavarovali neizbežen umik tja, od koder so prišli ropat, ubijati, in požigati. Tako so se znesli tudi nad Solčavo. Prebivalci so rešili le gola življenja in najnujnejšo obleko. S srdom in žalostjo v očeh so gledali, kako se njihova vas spreminja pod črnimi oblaki dima v pogorišče in razvaline.

Danes po dvajsetih letih je Solčava lepša kot je bila kdaj prej. Ob Savinji stoji lep zadrufni dom, kjer je poleg trgovine, obrata gozdnega gospodarstva tudi občasna ambulatna in dvorana. Tu gledajo Solčavani filme, tu njihovo prosvetno društvo prireja prireditve. Solčava ima tudi novo šolo in z letošnjim letom bodo otroci iz okoliških kmetij preživeli zimo v šolskem internatu. Konec je neznozne hoje po ure in ure daleč v dolino in spet domov.

Pred meseci je Solčava dobila tudi nov gostinski objekt — počitniški dom »Rinko«. Ta objekt je izredno prijeten, sodobno urejen in kar je še posebej zanimivo, je to hotel, ki je hkrati galerija del savinjskega mojstra barv Jakija.

Solčavani, pod tem imenom mislimo na vse, ki bivajo na tem ogromnem planinskem področju, so pridni in veseli ljudje. Odborniki političnih in drugih organizacij prehodijo ure dolge poti in steze, ko obiskujejo člane, pobirajo članarino in se seznanjajo z njihovimi problemi. Biti odbornik, biti aktivist v tem kraju, se pravi nenehno obnavljati »tradicijo« partizanstva, ki so bili neumorni pešci.

To je samo nekaj iveri o Solčavi, ki je po dvajsetih letih od tistih strašnih dni spet vsa nova. Sicer pa raje ne izgubljam besed o tem prelestnem kotičku naše domovine. Obiskujmo ga, saj Solčavani radi zapojejo na izposojeno melodijo:

... Solčava je pa luknja taka, ki vanjo prideš le po cest'. Najo vzljubi tovaršija vsaka, naj bo z vasi, al' velemest ...

UMRL JE ALBIN LAH

Pred dnevi smo na Prevorju pokopali Valentina Laha, ki bi bil čez tri mesece dopolnil 90 let starosti. Pokojni Lah je bil eden izmed tistih, ki so morali že v mladih letih v svet za zaslužkom. Tako je živel precej časa v Ameriki, kasneje se je vrnil v domovino, se poročil in znova odšel za dve leti v Ameriko. Toda domotožje ga je gnalo nazaj k rodni zemlji. S prihraški si je kupil kmetijo blizu rojstnega kraja v Zegru ter se ves posvetil kmetovanju. Bil je dober kmet, živinorejec in čebelar.

Valentin Lah se je v prvi svetovni vojni vojskoval pri Doberdolu, ob izbruhu druge svetovne vojne pa je že med prvimi sodeloval s partizani. Zaradi izdajstva so mu oktobra 1942 v Mariboru ustrelili sina Janžeta, njega pa z ženo zaprli v celjski Stari pisker in ju nato odpeljali v nemška taborišča. Po osvoboditvi sta se oba vrnila na zapuščeni dom in Lah se je v svojo ljubeznijo in trdno voljo oprijel dela.

Pokojni Valentin Lah je bil kljub visoki starosti čvrst. Rad je čital in se zanimal za dogodke po svetu. Zdal ga ni več med nami. Počiva v rodni zemlji, ki jo je tako ljubil in spoštoval. V nas pa bo ostal spomin nanj, na dobrega človeka in prijatelja.

T. B.

CIVILNI POGREB

V prejšnji številki »Celjskega tednika« je objavil tov. Drago Kumer članek v katerem obravnava primer slabega civilnega pogreba.

Občinski komite ZKS v Zalcu je na eni izmed svojih sej konec preteklega leta obravnaval tovrstna vprašanja in tudi ugotovil, da so bili takšni primeri. O teh vprašanjih so razpravljali tudi komunisti v osnovnih organizacijah. Občinski komite ZKS je opozoril vse komuniste in občane na potrebno resnost pri civilnem pogrebu in na dolžnost spoštovanja do pokojnika ob pogrebu.

Gre za tista vprašanja, katera moramo kritizirati tudi v časopisu, če gre za primer, ko je bilo neprimerno opravljeno slovo od pokojnika. Kljub temu pa se ne strinjam s člankom tov. Kumra, ki ni predvsem literarni izdelek, kjer ima pisatelj večjo umetniško svobodo, pač pa predvsem zgočta kritika nekoga konkretnega dogodka. Pri vsem tem me niti ne moti, da tov. Kumer na anonimni način kritizira določen dogodek, ker sem pričakoval, da bo v razgovoru povedal, kje in kdaj se je to zgodilo. Ko bi pisec povedal, kateri resnični dogodek je imel v mislih, bi s tem pomagal, da odpravljamo napake. S svojo kritiko bi dosegel tisto, kar mora biti smoter kritike, to je odpravljanje nepravilnosti. V razgovoru s tovariši v osnovni organizaciji ZK je tov. Kumer povedal, da je opisal resnični dogodek, ki se je zgodil pred približno dvema leti. Jasno je, da je potem pisčeva kritika zapoznala in ne more doseči tistega smotra, kakršnega smemo od kritike zahtevati. Tudi krajevno pisec ni zadovoljivo opredelil grajani dogodek, saj pravi, da ni nujno, da je to bilo v okolici Zalcu in da morda sploh ni bilo v občini Zalec. Kakorkoli je že, v nobenem primeru pisec nima prav.

Ce pa ima pisec literarne ambicije, potem mu teh ne morem odrekati, pač pa zanimam primernost takšne kritike. Odobravam splošno kritiko, kadar nekdo misli na splošno znan nepravilen pojav, če pa se nanaša na konkreten pojav pa mora biti konkretna, pravočasna in mora temeljiti na resničnem primeru. Takrat je kritika dobra, kadar pomaga odkrivati nepravilnosti in kar je še važnejše, kadar jih pomaga odpravljati. Prav v tem pa vidim šibkost pisčeve kritike, ker z omenjenim člankom ni pomagal odkriti neko nepravilnost, še manj pa, da bi se lahko podobne nepravilnosti odpravile.

CERIJAK JOZE, SEKRETAR OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS ZALEC

Tehtnice in tehtanje

Tehtnica je naprava, ki služi za tehtanje. Poznamo več vrst tehtnic, med njimi tudi take, ki ne kažejo točno. Če hočemo, da bo tehtnica točna, moramo točno tehtati. Skala, ki je razdeljena na enote gramov, dekagramov in kilogramov, je za to, da nam pokaže, koliko smo kakšnega blaga stehtali premalo.

V posebno vrsto spadajo nekatere zelenjavne tehtnice. Ker so navajene na tehtanje zelenjave, ki ima različno težo (kot na primer meso), tudi različno kažejo. Vendar to ne sme motiti prodajalcev. Če na primer tehtnica pokaže pol deke manj, mora imeti prav gotovo kak tehten razlog; prodajalec teže zaokroži navzgor in zaračuna okroglo ceno. Če pokaže pol deke več, je treba teže zaokrožiti navzgor. Če kupi potrošnik več različnega blaga (na primer grozdje in jabolka), katerega tehtanje pokaže prvič pol deke manj in drugič pol deke več, se to ne sme izravnati, pač pa je treba vedno zaokrožiti navzgor, saj pridobi tehtnica na ta način pri dveh tehtanjih eno deko.

Tako pridemo do umetnosti tehtanja, ki se je v zgodovini tehtnic do danes zelo razvila in izpopolnila. Najboljše rezultate dosegamo s tako imenovanim nihajnim tehtanjem, za katerega je značilno, da blago s silo vržemo na tehtnico in si zapomnimo, kje je kazalec dosegel na skali najvišjo številko. Ta način tehtanja zahteva izreden refleks oči in rok, saj morata oba organa delovati skladno: oko si zapomni težo, roka pa istočasno sname blago s tehtnice. Nihajno tehtanje uporabljamo zlasti takrat, kadar stoji v vrsti mnogo potrošnikov, doslej pa se je najbolj uveljavilo v mesnicah.

Razen tega poznamo še decimalno tehtanje, pri katerem pa je zanimivo, da ne izhaja od decimalnih tehtnic, pač pa iz spoznanja, da decimalke pravzaprav sploh niso važne in v vsakdanjem življenju praktično nič ne pomenijo. Bistvo decimalnega tehtanja je torej v tem, da zamenjava grame, ki manjkajo do dekagrama in da upošteva grame, ki segajo čez dekagram. To tehtanje je zelo podobno nihajnemu tehtanju, razlika je le v tem, da gre za tako male količine, da se zdijo prodajalcem in potrošnikom smešne.

oh

40 litrov krvi

Pri zadnji krvodajalski akciji v kateri je sodelovalo 137 občanov Planine in okolice so krvodajalci darovali 40 litrov gragocene krvi. Odbor Rdečega križa na Planini že vrsto let organizira tovrstne humane akcije, kate-

rih se udeležijo tudi po več sto občanov. Pri tem ima predvsem zaslugo krvodajalska komisija in občinski odbor rdečega križa, ki pri akcijah vsestransko pomaga.

—vo

Oddolžili so se jim

Tudi letos kapelski pionirji niso pozabili padlih borcev in žrtev fašizma. Kakor vsako leto, so tudi letos očistili in okrasili prostor pred spominsko ploščo, ki je vzidana na pročelju gasilskega in prosvetnega doma in se

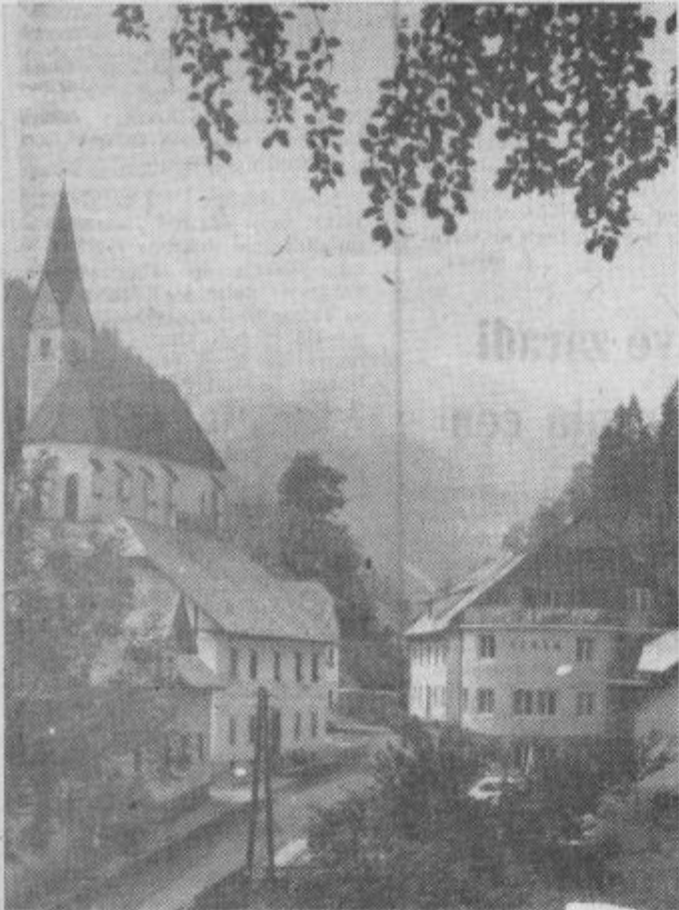
z govori in deklamacijami oddolžili spomenu mrtvih. Kapelska godba je ob žalnih svečanostih na lepo urejenem in okrašenem pokopališču odigrala nekaj žalostink.

D. V.

IZOBRAŽEVALNI SEMINARJI

Delavski svet tovarne kovinskih izdelkov v Zrečah pri Slov. Konjicah je na seji razpravljalo o strokovni izobrazbi zaposlenih uslužbencev, ter ugotovilo, da jih dokaj nima potrebne izobrazbe. Zato bodo organizirali seminarje za kader, ki dela v knjigovodski, komercialni in skladiščni službi. Tako so že v oktobru pričeli s knjigovodskim tečajem I. stopnje za 50 uslužbencev. Z drugo in tretjo stopnjo pa bodo nadaljevali spomladi in jeseni prihodnjega leta.

Zavedajoč se vse več potreb po kadrih, pa je delavski svet poudaril pomembnost vloge štipendiranja.

Solčava je privlačni turistični kraj

Tečaj za strugarje

V tovarni usnjarskih strojev in strojev v Slov. Konjicah bodo v začetku novembra pričeli večmesečni strokovni tečaj za priučevanje strugarjev, v katerega se je prijavilo okoli 25 kandidatur. Med njimi je velika večina mladih fantov, ki niso zaključili vseh osem razredov osnovne šole ter zaradi tega niso imeli pogojev za vključitev v uk ali pa za vpis v srednje šole. Strokovna predavanja in praktično

delo v učilnici in delavnici podjetja bodo kandidati imeli po štirikrat v tednu. Organizacijsko izvedbo tečaja je prevzela delavska univerza. Razen strokovnih predavanj bodo v tečaju poučevali še matematiko in družbeno-ekonomske vede. V podjetju menijo, da je to vsaj za sedaj eden najprimernejših načinov za pridobivanje strokovnega kadra, ki ga potrebujejo na različnih strgarskih strojih.

Nova avtobusna zveza

Vas Špitalič, ki leži ob južnem robu Konjiške gore, je pred kratkim dobila avtobusno zvezo s Slov. Konjicami. Avtobus na tej progi obratuje dvakrat dnevno in sicer zjutraj ter opoldan. Zjutraj vozi iz Slov. Konjic okoli 6. ure ter pelje do nekdanjega žičkega samostana, opoldan pa vozi nekoliko pred drugo uro in se takoj nato zopet vrača. Nova avtobusna proga, ki jo je odprlo avtobusno podjetje Maribor, je v prvi vrsti namenjena šolskim otrokom, ki se iz vasi v okolici Špitaliča vozijo v višje razrede osnovne šole v Slov. Konjicah. Zato bo seveda konjiška občinska skupščina prispevala precejšen del stroškov prevoza na tej

relaciji. Seveda pa bodo cestni organi morali skrbeti, da bo česča prevozna tudi v zimskih mesecih, saj zaradi ožine ni najbolj primerna za večje avtobuse. Z uvedbo nove proge je odpadlo čakanje avtobusa za Oplotnico, ki je pred tem stal v Slov. Konjicah zjutraj celo uro, nekoliko manj pa ob opoldanski vožnji.

L. V.

Pridnost planinskih podmladkarjev

Podmladkarji rdečega križa, ki obiskujejo osemletko na Planini so letos opravili delo pri urejanju trga na Planini, gradu in okolice Zadrufnega doma. Poleg tega so preko dvesto ur pomagali starejšim občanom.

Velik del hrane, ki jo uživajo ob toplih malicah si pridelajo sami na njivi, ki jim vsled skrbnega dela vsako leto bogato obrodi. Njihovo delo in skrb je tem dražje, ker ga opravljajo z voljo, kljub temu, da imajo nekateri tudi uro hoda daleč do šole.

—vo

ZREČE:

NOVA CESTA

Ze prejšnji mesec je cestno podjetje Celje pričelo z gradnjo ceste proti Zrečam, odcepom od glavne ceste. 55 milijonov, kolikor bo stala ta cesta, investirajo zreška podjetja in konjiška občinska skupščina. Nova trasa bo obšla dosedanje strmino z nekaj lažjimi ovinki. Cesta je bistvenega pomena za zreške gospodarske organizacije, saj jim je edina prometna žila za dobavo surovin in prav tako odvoz izdelkov.

S KLOFUTAMI VCEPLJAL

LJUBEZEN DO LJUBEGA BOGA

Župnik Franc Smole iz Dramelj je pri verski vzgoji otrok uporabljal nevsakdanjo učnovzgojno metodo — klofute in udarce! »Gospodov« šiba božja v obliki pol metra dolge palice je visela nad otroki, deležni so je bili že ob glasnejšem stopanju po stopnišču. Zaradi pretepanja so otroci v dneh verouka izostajali od pouka!

Pred nedavnim je občinski sodnik za prekrške v Sentjurju obsodil na zaporno kazen župnika FRANCA SMOLE iz Dramelj, ki je med veroukom lasal, klofutal in s polmetersko palico pretepal otroke. Otroci so izpovedali, da so bili deležni pretepanja za najmanjši prekršek. Večkrat jih je s palico do krvi pretepel, vendar otroci niso upali povedati staršem. Tako se je zgodilo, da je mati zvedela za kazen šele, ko je česala hčerko in ugotovila, da ima

med lasiščem strnjeno kri in rano. »Ne izključujem možnosti, da sem ob priliki branja maše tu in tam kakega otroka opozoril naj bo miren in ga morda rahlo(!) prijel za lase, je v svojem zagovoru izpovedal obtoženi župnik FRANC SMOLE. »Pri verouku sem od otrok zahteval, da morajo biti mirni in disciplinirani. Imel sem približno pol metra dolgo palico s katero sem udarjal ob mizo(!) in opozarjal na red in disciplino. Večasih sem tudi

kakšnega nemirneža udaril s palico po roki, vendar pa ta udarec ni bil tako močan, da bi otrok občutil hujše bolečine, kajti udarec je bil opozorilnega namena.«

Otroci pa pravijo nekoliko drugače, da tisto »rahlo« le ni bilo tako rahlo. »Ni ga učenca, ki ne bi bil nikoli od »gospoda« tepen«, pravi Z. V. »Vsa leta, kar se spominim, nas »gospod« pretepa in to z roko ali s palico, ki je na eni strani okovana. P. H. je bila v maju zelo tepena, najprej z roko, nato še s palico, s katero jo je udaril po glavi, tako da ji je pritekla kri in je imela še dolgo manjšo rano. F. G. pripoveduje, da so se otroci nekoč po branju maše nekaj nasmihali. Župnik ga je pograbil za lase, ga vlekel in nato začel klofutati tako močno, da ga je zaneslo z glavo v rob mize. Tik nad levim očesom je dobil poškodbo, od katere mu je kri zalila oko, tako da po prihodu domov na to oko ni več videl... In še, še!

Otroci so se vsled tega bali tistih dni, ko je po končanem pouku bil verouk — v šolo. Raje so ostajali doma, ali se pa kje skrivali. Komentar ni potreben, prepričani pa smo, da se bodo nekje verjetno ob teh stvareh le zamislili. Tudi župnik!

Na naših cestah je še vedno mnogo kolesarjev, ki ne upoštevajo pravil cestnega prometa. Vozijo se s kolesi, ki niso tehnično popolna. Temu manjka zvoncec, onemu luč, zopet drugi ima slabe zavore itd. Zato imajo naši prometni organi mnogo dela, ko jih opozarjajo na nepravilnosti. Kadar opozorila ne zaležejo več, pa je potrebna kazen. Na fotografiji: milijnik je zaustavil kolesarje zaradi kontrole. Radovednežev ne manjka, upajmo, da je to priložnost za pouk.

Minuli teden dva mrtva, 5 milijonov dinarjev škode

Od 27. oktobra do 3. novembra so uslužbeni ljudske milice v celjskem okraju zabeležili 36! prometnih nesreč, pri katerih sta dve osebi izgubili življenje, več oseb je bilo težje ali lažje poškodovanih, materialne škode na vozilih, tovoru ali cestnih objektih pa je bilo preko 5 milijonov dinarjev.

BREZ LUČI V PEŠCA

Kolesar EDVARD GRAZER se je v zgodnjih jutranjih urah peljal s kolesom brez luči po Kajuhovi ulici v Soštanju. Po Novi ulici je prišla TEREZIJA PRAPROTNIK, ki je zaradi teme kolesar ni opazil in trčil vanjo. Ponesrečenka je običajna nezavestna in so jo morali prepejati v celjsko bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima pretres možgan in več poškodb po telesu.

SMRT POD KOLESI VPREGA

Na cesti naselja Jelovo pri Radečah je izgubil življenje FRANC MARTINČIČ, ki je z volovsko vprego prevažal kurjavo. Volji so se nenadoma iz neznanega vzroka splašili ter stekli po cesti, pri tem pa potepali voznika. Ponesrečeni Martinčič je kmalu po nesreči umrl.

PRI PREHITEVANJU V POTOK

Na cesti Velenje — Slovenj Gradec se je pripetila prometna nesreča, v času ko je voznik osebnega avtomobila pri prehitevanju tovornjaka na mokri cesti izgubil oblast nad vozilom in vsled zanašanja vozila zapeljal v potok Paka, kjer se je prevrnil na streho. Telesno k sreči ni bil nihče poškodovan. Na avtomobilu pa je škoda ocenjena za preko 250.000 dinarjev.

PADEL V POTOK IN UTONIL

Minulo nedeljo je bil v potoku Pirešica pri Brežicah najden FRANC SOLAR, ki se je v soboto zvečer vračal s kolesom proti domu. Pokojnik je še iz dosedaj nepojasnje-

nega vzroka zapeljal s ceste v potok in utonil. Solar je imel na obrazu poškodbe, ki so nastale pri padcu na kamenje.

PO NESREČI POBEGNIL

V nedeljo se je na cesti prvega reda v Zalcu pripetila prometna nesreča, v kateri je utrpela težke telesne poškodbe kolesarka ANGELA URANJEK, doma iz Sempetra. Drugi udeleženec MIRKO OCVIRK iz Gornje Ponikve pri Zalcu je z motornim kolesom po nesreči pobegnil, vendar je bil kmalu izsleden, ko je v vinjenem stanju še popilval v Veliki Pirešici in so ga pripripi do iztreznitve. Do nesreče je prišlo zaradi nepravilnega prehitavanja kolesarke.

TRČILA V DREVO

Minuli ponedeljek je na cesti prvega reda v Tepanju pri Slovenskih Konjicah voznica osebnega avtomobila JOZEFA SLAPIC, doma iz Ptuja zavozila s ceste in trčila v drevo. Voznica, je utrpela lažji pretres možganov, sopotnika pa sta bila lažje poškodovana. Na avtomobilu je za 450.000 dinarjev škode. Vsi trije ponesrečenci so bili prepejani v Mariborsko bolnišnico.

ZARADI GLADKIH GUM MILIJONSKA ŠKODA

V Sentrupertu se je v torek pripetila težja prometna nesreča, ki je k sreči zahtevala le veliko materialno škodo. Zaradi gladkih gum na tovornjaku in priklopniku, ki ga je vozil avstrijski državljan JOHANN WEICHAR je začelo vozilo na mokri cesti zanašati tako, da je voznik izgubil oblast nad vozilom ter zapeljal s ceste po nasipu na travnik, kjer se je avto-vlak prevrnil. Materialna škoda znaša 1.000.000 dinarjev.

TRČENJE Z AVTOBUSOM

Minuli torek se je na cesti Podsreda Kozje pripetila težja prometna nesreča, ko sta na nepreglednem ovinku trčila oseboi avtomobil in avtoBUS. Pri nesreči je utrpel težje telesne poškodbe BRANKO PRESKAR, voznik avtomobila IVAN STOK, pa je utrpel lažje poškodbe. Na vozilih je bilo povzročene za 300.000 dinarjev škode.

KRONIKA NESREČ

— 14-letni Gregor Siemensek iz Koblca pri Vojniku je padel na cesti in si zlomil levo roko.
— Ivan Hrovat iz Vrhnega pri Sentjurju se je pri delu poparil s kromom.
— V »Metki« je pri delu padlo težko železo na nogo delavki Hermini Divjak.
— Ivan Grmek iz Kompol pri Storah je na železniški postaji v Celju padel in izgubil zavest.
— Pri zaganju drv je cirkularka udarila po glavi Matijo Bergleza iz Tratinca pri Sentjurju.
— Albin Povalec iz Celja si je pri padcu s kolesom poškodoval glavo.

PREDAVANJE O SPREMEMBAH V SOVJETSKEM VODSTVU

Druga torkova tribuna celjske Delavske univerze bo posvečena spremembi v sovjetskem vrhu in v svetu nasploh. V torek 10. novembra ob 19.30 bo v veliki dvorani Narodnega doma predaval znani zunanjepolitični komentator TOMO MARTELANC. Vstop na tribuno je brezplačen. Dvorana bo zakurjena. Opozorjamo Celjane na to zanimivo predavanje.

RADIO CELJE

V tednu od 9. do vključno 15. novembra bo celjska kronika vsak delavnik na sporedu ob 17.00, obvestila ob 17.10, plošče po željah ob 17.35, zabavna glasba in reklame pa ob 17.45. Razen tega se bodo na srednjem valu 202 metra zvrstile še naslednje oddaje:
— ponedeljek, 9. novembra: 17.15 — trio Bardorfer, 17.25 — športni pregled;
— torek, 10. novembra: 17.15 — mladinska oddaja;
— sredo, 11. novembra: 17.15 — južnoameriške melodije, 17.25 — deset minut z zdravnikom: prim. dr. Herbert Završnik: Čir na želodcu in dvanajsterniku;
— četrtek, 12. novembra: 17.15 — pojeta Brenda Lee in Pery Como, 17.25 — radijska univerza;
— petek, 13. novembra: 17.15 — skladbe Emila Waldteuffla;
— sobota, 14. novembra: 17.15 — za prijeten konec tedna;
— nedelja, 15. novembra: 12.00 — pogovor s poslušalci, 12.10 — obvestila, 12.15 — naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 12.25 — popevke od vsepovsod in reklame, 12.45 — Fran Roš: Jankove nevarne igrčke.

GIBANJE PREBIVALSTVA

CELJE

Od 25. oktobra do 1. novembra je bilo rojenih 16 dečkov in 13 deklic; porok ni bilo.

UMRLI SO:

Franciška Petrič, upokojenka iz Lepe njeve (60). Rozalija Les, upokojenka iz Celja (91). Branislav dr. Eiser, upokojenec iz Celja (82). Nevenka Znidar, otrok iz Celja (1 dan). Ema Dvorsak, vzdrževalka iz Lesičnega (72). Janez Dobnik, kmetovalec iz Poljanske vasi (62). Anton Deželak, upokojenec iz Dila pri Hrašniku (81). Anton Gorčar, krojač iz Parizlj (66). Amalija Lapreth, gospodinja iz Celja (73).

ZALEC

Od 25. oktobra do 31. oktobra sta se rodila 1 deklica in 1 deček; porok ni bilo.

UMRLI SO:

Martin Rošar, krojač iz Latkove vasi št. 105 (38). Marija Lednik roj. Pečnik, kmetovalka iz Arje vasi (80). Belak Rok, vojaški vojni invalid iz Lesičnega (77). Ivan Veterinik, upokojenec iz Lokrovca pri Celju (64). Jakob Lopan, upokojenec iz Polu pri Celju (75). Franc Kosak, upokojenec iz Migojnc (75). Marija Artnik, upokojenka iz Loke pri Zidanem mostu (68).

VELENJE

Od 10. oktobra do 31. oktobra so se rodili 4 dečki.

RAZPISNA KOMISIJA PRI PODJETJU »AVTO-MOTO-SERVIS«

Celje, Ljubljanska cesta 11

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA PODJETJA

Pogoji za zasedbo delovnega mesta:

- končana srednja tehnična šola — strojni oddelek, z najmanj 5-letno prakso na vodilnem položaju;
- končana delovodska šola z najmanj 5-letno prakso na vodilnem položaju;
- mojster-avtomehanič z najmanj 10-letno prakso na vodilnem položaju.

Vodilni položaj pod točko a), b) in c) pa mora biti v avtomehanični stroki.

Prijavi je potrebno priložiti dokaze o izpolnjevanju zahtevanih pogojev ter kratek življenjepis z opisom dosedanjega strokovnega udejstvovanja.

Prijave sprejema razpisna komisija podjetja.

Prijave na prvi razpis se bodo upoštevale tudi pri tem razpisu. — Razpis velja do 20. 11. 1964.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri DS podjetja

ZELEZARNE STORE

razpisuje naslednji prosti delovni mesti:

- TELEFONSKI MEHANIČ
- SAMOSTOJNI REFERENT

v zunanje-trgovinskem oddelku.

Pogoj: Pod tč. 2. se zahteva zunanja trgovinska registracija v kovinski, metalurški ali sorodni stroki in popolno znanje vsaj enega od svetovnih jezikov — zaželen je nemški ali angleški.

Ponudbe je poslati kadrovskemu sektorju do 15. novembra 1964, razpis pa velja do zasedbe delovnega mesta. Na razpolago so samska stanovanja.

rut, trgovska pomočnica iz Velenja. Franc Kričej, kalilic iz Metlice in Erna Skrubej, usnjarski tehnik iz Metlice. Anton Mahne, peskar iz Raven in Jožefa Vodovnik, delavka iz Gaberšk. Valentin Ovcjak, gozdni delavec iz Topolišice in Valfrida Brlež, gozdna delavka iz Zavodnje. Emilijan Povše, strojni ključavničar iz Maribora in Ana Spanjak, kuharica iz Grebence. Viljem Pečovnik, rudar iz Soštanja in Antonija Petkovnik, delavka iz Soštanja. Andrej Pačnik, delavec iz Raven in Justina Moh, delavka iz Raven. Djordje Džozdevski, rudar iz Požarevca in Miroslava Filipovič, kuharica iz Velenja.

UMRLI SO:

Johan Tamšič, čevljar iz Gradca (68). Alojz Brinovšek, brusar iz Slovenj Gradca (65). Avgust Kuhar, uslužbenec iz Raven na Koroskem (58). Marija Stropnik, gospodinja iz Soštanja (51). Florijan Lečnik, kmet iz Sv. Florjana (69). Amalija Lečnik socialna podpiranka iz Saleka (92). Ivan Meža, posestnik iz Podkrajca (58). Matevž Romih, socialni podpiranec iz Saleka (83). Marija Dobelšek, družinska upokojenka iz Pesja (55). Ivan Pirtovšek, upokojenec iz Podgorja (72). Stjepan ja Verdelj, kmetovalka iz Saleka (88). Ivan Arlič, preuzitkar iz Saleka (91). Amalija Hribar, socialna podpiranka iz Velenja (73).

BREZICE

Od 24. oktobra do 31. oktobra se je rodilo 7 deklic in 5 dečkov.

POROCILI SO SE:

Nikola Smiljanič, avtomehanič iz Brežic in Marija Zagmajster, gospodinjinska pomočnica iz Velikega Oheza.

UMRLI SO:

Marija Kos, roj. Majžer, družinska upokojenka iz Brežic (86). Anton Uličnik, kmetovalec iz Orešja (59). Vera Karašič roj. Spaljak, družinska upokojenka iz Pišec (74).

PRAKTIČNO za jesen

BLUZICE JOPICE PULOVERJI V VELEBLAGOVNICI

Ljudski magazin

CELJE

NOVA ŽIVAHNOST IN STARI PROBLEMI

V zadnjem času se kaže v obravnavanju telesnovzgojnih problemov izredna živahnost. Tu gre predvsem za telesno kulturo, pa tudi za aktivnost občinskih zvez in ne nazadnje okrajnega sveta za prosveto, ki je prav tako obravnavalo delo in probleme okrajne zveze za telesno kulturo.

Zlasti koristen in spodbuden hkrati je bil razgovor o problemih telesne kulture na seji okrajnega sveta za prosveto. Če kdajkoli, potem je tudi ta pomenek potrdil pravilnost prizadevanj o čim bolj samostojnem in aktivnem delu občinskih zvez za telesno kulturo. Na žalost se doslej občinske organizacije za telesno kulturo niso vselej in povsod uveljavile. Včasih se zdi, da tudi zaradi podcenjevanja telesne kulture kot take, pa tudi neupoštevanja dela telesnovzgojnih aktivistov, zaradi pomanjkanja denarnih sredstev in podobno.

Zanimiva je bila razprava o šolskih športnih društvi. Tem, trenutno najbolj množičnim in najbolj organiziranim telesnovzgojnim enotam, bo treba pomagati v večji meri kot doslej. Tu ne gre samo za finančno in materialno pomoč, marveč prav tako za strokovno, organizacijsko itd.

Ko je okrajna zveza za telesno kulturo sestavljala predlog proračuna za prihodnje leto, je vnesla novo postavko — 20 milijonov za kvaliteten šport. Čeprav bi bila ta vsota občutno premajhna za kritje vseh zahtev, ki jih ima kvaliteten

šport, gre vendarle v tem iskati prvih pobud za usmerjanje in politiko rasti kvalitetnega športa.

Dvajsetletnico osvoboditve bodo prihodnje leto počastile tudi telesnovzgojne organizacije. Ne glede na nastope, akademije in podobno, ki jih bodo izvedla posamezna društva, se zlasti v šolah širom po celjskem okraju pripravljajo na množične telovadne nastope, ki bodo ali na sedežih občinskih središč, ali tudi v drugih krajih. Zdi se, da bodo občinske zveze za telesno kulturo same ali pa preko posebnih občinskih odborov za proslavo dvajsete obletnice osvoboditve zagotovile ustrezna sredstva za te telesnovzgojne množične manifestacije.

Na pobudo okrajne zveze za telesno kulturo je bilo tudi nekaj razgovorov s predstavniki okrajnega zavoda za zdravstveno varstvo glede dela tako imenovanih športnih ambulanz. Vsem ko bo jutri v Mariboru ustanovna skupščina sekcije športnih zdravnikov za okraja Maribor in Celje, bodo naslednje dni stekli še razgovori o delu ambulanz (pri oddelku za medicinsko delo) za vrhunske športnike in delu športnih ambulanz za vse ostale pri občinskih zdravstvenih domovih. In kot vse kaže bo vzporedno s tem rešeno še financiranje zdravniških pregledov za športnike. Zdi se, da bo stroške za te preglede moralo prevzeti socialno zavarovanje, zlasti pa v primerih, ko gre za preglede športnikov-aktivnih zavarovancev.

Zelo hvaležna in koristna hkrati je bila menjava delovnih izkušenj

med predstavniki občinske in okrajne zveze za telesno kulturo v Celju. Delovni razgovor je znova odprl bolečo rano, s katero se srečujejo celjski telesnovzgojni delavci — pomanjkanjem denarja namreč. Trenutno je pri občinski zvezi v Celju neplačanih računov za okoli 14 milijonov dinarjev. Kje dobiti denar za kritje tega primanjkljaja in kje dobiti denar za nadaljnje delo organizacij, zlasti pa zimsko športnih, je vprašanje, ki je še zmeraj odprto. V kolikor denarja ne bo, bo pač nekdo (v tem primeru) vsekakor svet za šolstvo in telesno vzgojo moral sporočiti organizacijam, da prenehajo z delom. Vprašujemo, ali bo res prišlo do takšnega sporočila? In še nekaj — škoda, da se morajo telesnovzgojni delavci v pretežni meri ukvarjati s finančnimi problemi, namesto, da bi večidel svojega prostega časa posvetili strokovnemu delu organizacij. Ali se ne zrcali tudi v tem odnos neke skupnosti do telesne vzgoje na sploh?

Zanimive zaključke je dal tudi razgovor predstavnikov okrajne zveze za telesno kulturo v Laškem. Tu se namreč pripravljajo, da bodo do sedanjih telovadnih dom preuredili v dom kulture. Za/takšno preureditev govorijo zlasti urbanistični razlogi. V kolikor bo do te spremembe prišlo, bo treba uresničiti obljubo, da bo laški Partizan dobil nov dom!

To so samo nekateri drobci iz dela nekaterih telesnovzgojnih organizacij v okraju, predvsem še okrajne zveze za telesno kulturo. V njih pa lahko zasledimo pobudo, da bo treba na telesno vzgojo drugače gledati, da bo treba to dejavnost obravnavati kot sleherno drugo družbeno dejavnost v občini. Telesna vzgoja mora postati enakopraven družbeni čimtelj v občini.

M. Božič

NA SKALNI KLETI RASTE LEP

ŠPORTNI OBJEKT

● Gradijo novo nogometno, rokometno in košarkarsko igrišče. ● Večino del s prostovoljnimi delom. ● Pridobitev celotne stanovanjske skupnosti Skalna Klet.

in ki so jih še pred nedavnim modernizirali.

Tako delajo in se borijo z različnimi težavami športniki in funkcionarji na Skalni Kleti. Zavedajo se,

Z vztrajnim delom rase na Skalni kleti nov športni objekt

V zadnjem času je v Celju v izgradnji nekaj velikih športnih objektov. Tribuna na stadionu B. Kidriča je razen notranjosti gotova, gradnja ploskve na drsališču je v zaključni fazi, na Skalni Kleti pa tečejo dela za izgradnjo novega športnega stadiona s tribunami in igriščem za nogomet, rokomet in košarko. V ta namen so morali dosednji teren dvigniti za cel meter in pol s tem, da so navozili preko 13 tisoč kubikov materiala. V gradnjo je bilo že sedaj investiranih preko 32 milijonov dinarjev, med temi je 12 milijonov posojila od občine, največ pa je opravljenega prostovoljnega dela društvenih članov ter delovnih kolektivov. Med temi nosijo levji delež Železniško transportno podjetje Maribor, Ingrad, Apnenik ter ostali. Ne moremo pa zamolčati tudi ogromnega dela, ki so ga opravili pripadniki JLA.

Najtežje delo, ploskev na nogometnem igrišču je že izvršeno. To bo prav gotovo najboljšo nogometno igrišče daleč naokrog. Največje težave povzročajo vsekakor vremenske neprilike. Zadnja poplava je uničila zaloge cementa, odplavila les, poleg tega pa poškodovala vse družbene prostore, ki že obstajajo

da bo v tem lepem okolju lahko le z vztrajnim delom zrasel lep športni objekt, ki ne bo le ponos športnikov — železničarjev, ampak tudi prostor za športno izživljanje mladih iz Skalne kleti, ki sedaj nima primerne otroškega, niti športnega igrišča.

E. G.

ŠPORT NA DROBNO

● V rokometni tekmi celjskih rokometištev so starejši premagali sedemkoro mlajših s 15:13. V nedeljo se bodo Celjani v zadnji tekmi republiškega srečali na igrišču Partizana z ekipo mariborskega Branika. Pred glavno bosta na sporedu še tekmi mladink in mladincev Celja in Branika.

● V Storah pripravljajo veliko telovadno akademijo v počastitev Dneva republike, na kateri naj bi nastopili tudi nekateri člani naše olimpijske vrste.

● Pri občinski zvezi za telesno kulturo so že začeli izdajati enotne članske izkaznice za vse športnike ne glede na klubsko pripadnost in vrsto športa.

KOMENTAR TESNA ZMAGA

Dve točki sta zopet ostali na Glaziji. Tokrat je šlo malo težje. Enajstorka Splita je prišla v Celje odločena, da si pribori vsaj točko. To bi ji skorajda uspelo, saj so vsekoli igrali ostro in požrtvovalno, medtem ko to lahko rečemo za celjske nogometišče šele ob koncu igre. S tem pa ne mislimo reči, da so si Celjani prizadevali šele v zadnjih minutah. Nasprotno, toda napad ni znal ukaniti nasprotnikove obrambe, v kateri se je včasih nabralo tudi po devet igralcev Splita. Istočasno pa so gostje tudi napadali z vedno več kot petimi napadalcem in s tem ustvarjali nevarne situacije pred domačim golom. Taka igra pa zahteva precejšnjo mero kondicije in te jim je proti koncu zmanjkalo. Težko so se branili in končno tudi popustili, zmaga je ostala v Celju.

Zelja za zmago, je bila pri ekipi Splita precejšnija. Le tako lahko razumemo njihovo precej ostro, skorajda surovo igro, ki pa jo je sodnik na splošno presenečenje toleriral. Ravno zato je zmaga Kladivarja še dragocenejša. Po tej zmagi je Kladivar zopet ustvaril 50 odstotni izkupiček v celotnem tekmovalnem, se pravi 11 točk od enajstih tekem. S tekmo manj so Celjani na desetem mestu v lestvici, do konca prvenstva pa se bodo srečali še v Celju v nedeljo s Celikom iz Zenice ter s Šibenikom, v gosteh pa v Varaždinu z Varteksom in Hrasnici s Famosom. Najmanj dve osvojeni točki ne bi smeli biti problem in to bi bilo morda dovolj za kolikor toliko mirno zimsko počivanje, ko si bo treba nabrati novih moči za odločilno borbo za dobro uvrstitev tudi v spomladanskem delu tekmovalja v drugi zvezni nogometni ligi.

E. G.

SAMOVOLJA ŠEFA MEZDNEGA ODDELKA

V celjski tovarni perila »Topere« je v času pomanjkanja električne energije direktor izdal nalog, da vsi oddelkovodje, oziroma uslužbenci in delavci, ki so zadolženi z električnimi pečkami, le-te oddajo v skladišče. Kontrolor Benedečič jih je zbiral. Ko je prišel do mezdnega oddelka,

mu je šef ANKA BRACUN grobo odvrnila, da ona pečke ne da. Tudi na ponovno opozorilo pečke ni hotela izročiti.

Po nekaj dneh je odšel po pečko sam direktor, ki ga je spremljal vodja splošnega sektorja Boža Dojen. Bračunova se je pokorila zahtevi in izročila pečko vendar si je omislila svojevrstno »šalot«. Ob dnevu izplačila osebnih dohodkov ni hotela izročiti plače kontrolorju Benedečiču in vodji splošnega sektorja Boži Dojenu.

Ko je direktor zahteval pojasnilo o tej samovolji je Bračunova iz kljubovanja poslala omenjeni plači njemu.

Po več intervencijah se je situacija sicer razčistila, vendar ostaja odprto vprašanje samovolje in odnosov do sodelavcev. O teh stvareh je razpravljala tudi tovarniški komite, ki je Bračunovo kaznoval.

V CELJSKI GLASBENI SOLI 291 UČENCEV

Celjska glasbena šola je začela letošnje šolsko leto v preurejenih prostorih starega šolskega poslopja. Zavod obiskuje 291 učencev, kar je precej več kot prejšnja leta. Na novo so odprli razred gitaristov, v katerem se je zbralo enajst gojencev. Izredno lep odziv je imela tudi pripravnica, saj jo obiskuje 46 otrok. Zanimiva in zgledna hkrati je odločitev profsorskega zbora, ki je sprejel patronat nad glasbeno šolo celjske Svobode.

Razpisna komisija Železniškega zdravstvenega doma v Mariboru razpisuje za železniško zobno ambulanto v Celju naslednja prosta delovna mesta:

- 1 STOMATOLOGA
- 1 ZOBOTEHNIKA in
- 1 ZOBARSKA ASISTENTKE

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Prošnje se naj dostavijo neposredno Železniški zobni ambulanti v Celju. Za stomatologa je na razpolago družinsko stanovanje. Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

TEKSTILNA TOVARNA »JUTEKS« ZALEC

razpisuje prosta delovna mesta:

- vodjo EE pralnice,
- kontrolorja kvalitete,
- vodjo mehanične delavnice,
- ključavničarja.

Pogoji:

- Pod 1. inženir-tehnolog, ali tekstilni tehnik z 2-letno prakso v predilnici;
- pod 2. tekstilni tehnik;
- pod 3. visokokvalificiran ključavničar z delovodsko šolo, ali VK ključavničar z opravljenim mojstrskim izpitom;
- pod 4. kvalificiran ključavničar.

OBČINSKA LIGA V NAMIZNEM TENISU

V nadaljevanju občinske lige v namiznem tenisu so bili doseženi naslednji rezultati:

II. kolo: Učiteljske : Tapetništvo 5:0, Gimnazija : TEP 5:2, Elektro II. : ETOL 5:0, Zel. Store : Elektro I 5:2, Celjski tisk : IFA 5:1.

III. kolo: Celjski tisk : Elektro I 5:0, Zel. Store : Elektro II 5:0, TEP : ETOL 5:0, Partizan mesto:Gimnazija 5:1, Partizan Gaberje: Tapetništvo 5:0, Kovinotehna:Aero 5:4.

Vrstni red po treh odigranih kolu je naslednji: Celjski tisk in Zelezarna Store po 6 točk, Partizan mesto, Gaberje, Kovinotehna in Gimnazija po 4 točke itd. Tekmovanje bo predvidoma končano 20. decembra.

Roje

OBČINSKO PRVENSTVO V SLOVENSKIH KONJICAH

V okviru JPI je bilo v Slovenskih Konjicah občinsko prvenstvo osnovnih šol v namiznem tenisu. Udeležile so se štiri ekipe dveh osnovnih šol iz Slovenskih Konjic. Iz nerazumljivih vzrokov pa se prvenstva niso udeležile ekipe ostalih osnovnih šol v občini. Po prikazanih igrah pionirji razen dveh izjem niso zadovoljni:

Vrstni red ekip: I. II. osnovna šola A; 2. II. osnovna šola B; 3. I. osnovna šola A; 4. I. osnovna šola B.

Najuspešnejši posamezniki so bili Vovčina in Levart iz II. osnovne šole ter Stanovnik iz I. osnovne šole.

G. J.

OKRAJNO IN REPUBLIŠKO PRVENSTVO KEGLJAČEV

Prejšnji teden je bilo na kegljišču Ingrada okrajno prvenstvo kegljaških ekip v borbenih partijah. Tokrat so prepričljivo zmagali kegljači Kladivarja. Vrstni red: I. Kladivar 1573, 2. Partizan-Kovinar Store 1490, 3. Celje 1480, 4. Invalid 1457, 5. 13. maj 1431, 6. Olimp, 1426 7. Rudar Velenje 1415, Partizan Brežice 1404.

Prve štiri ekipe so nato tekmoval v Ljubljani na enakem republiškem prvenstvu. V konkurenci 24 ekip so celjske ekipe zasedle naslednja mesta: 10. Celje 1190, 13. Kladivar 1163, 18. Invalid 1119 ter 24. Partizan-Kovinar Store.

J. L.

S A H

V ZALCU...

Pred dnevi so se vrtili z gostovanja po Korški šahisti žalskega šahovskega kluba gostovali so v Beljaku in Lienzju ter se na povratku preko Italije srečali še s šahisti Cedada.

Kljub napornemu potovanju preko tisoč kilometrov v treh dneh, so dosegli zadovoljive rezultate. Premagali so reprezentanco elektro gospodarstva Koroske s 5:3, reprezentanco Lienzja s 4,5:3,5 ter izgubili z ekipo Cedada s 3:5.

IN CELJU...

V rednem mesečnem brzopotnem turnirju celjskega šahovskega kluba je zmagal Jazbec z 8 točkami pred Pertinačem 6,5, Bervarjem 5,5, Golobom 4,5 itd.

Na mladinskem prvenstvu Celja vodi pred zadnjim kolom Golob z 10 točkami pred Bogadjem z 9,5, Gubenskom 9, Grumom 8, Rotarjem 7 itd.

SPREJEM ZA OLIMPIJCE

Danes zvečer bo v hotelu Celeia v organizaciji Okrajne zveze za telesno kulturo in SZDL sprejem za člano jugoslovanske odprave na Olimpijskih igrah v Tokiju. Poleg celjskih športnikov, ki so nas zastopali na Olimpijadi je na sprejem povabljen tudi naš najboljši športnik Miro Cerar.

Istočasno pa bo PD Celje priredilo pri Celjski koči sprejem za celjskega alpinista Goloba, ki se je vrnil z uspešnega osvajanja vrhov v Južnoameriških Andih.

ZADNJA VEST: ŽIČNICA BO!

Končno je odboru za izgradnjo rekreacijskega centra pri Celjski koči uspelo zagotoviti vvoz žičnice, ki bo tako že v letošnji zimi služila vsem, ki se bodo posluževali novourejenega zimskega centra in lepih smučarskih terenov pod Tovstom. Vsi smučarji in prijatelji smučanja pa so v nedeljo vabljani na nova smučišča, kjer bodo lahko pomagali pri izvrševanju zadnjih del pred prvimi snegom.

DOSEDANJA VSEBINA: Elisabeth Bowne je v želji, da bi zvedela resnico o letalski nesreči, v kateri je zgubil življenje njen mož Franck in vsi potniki, dopotovala v Sanoyeo, majhno črnsko vas v pragozdu ob liberijski obali. Na poti je doživljala polno nevšečnosti, vrh vsega pa je bila še obremenjena s privzgojenim odporom do črncev, ki jih je imela za manjvredne, divjaške in vsakega zaupanja nevedne.

Med bivanjem v Sanoyeji se je nekega dne zapletla v razgovor z Ma, staro črnsko, ki ji je na preprost način dopovedovala, kako so povsod dobri in hudobni, pridni in leni ljudje...

Kakor mi je bilo sprva zoprno, da me je starka Ma poklicala na klepet, sem zdaj nenadoma začutila potrebo, da bi si pridobila njeno zaupanje in naklonjenost.

— Ma, ste bili takrat tukaj, ko se je letalo zrušilo?, sem vprašala.

— Bila, je odgovorila. To bilo najstrašnejše in najbolj grozno kar se tukaj kdaj zgoditi.

Vsa napeta od pričakovanja sem se nagnila naprej in jo vzpodbujala:

— Ma, bi mi hoteli o tem pripovedovati?

— Prihodnji mesec morda dež. Potem hladneje. Njeno čelo se je zgrbančilo in odgovor je pomenil, da ne mara govoriti o nesreči.

Vstala sem:

— Namenila sem se obiskati grob...

Tudi starka je vstala in rekla, da me želi spremljati.

Tiho sva merili stezo v gozdno podrast. Čeprav je bila stara, je Ma hodila vzravnanost, z dvignjeno glavo, kakor da nosi na njej neviden tovor. Ko sva bili pri grobu, sem videla, da je bila gomila spet preraščena z zeljo. Spet me je streslo. S težavo sem premagovala jok. Takrat se je Ma, ki je stala ob meni, rahlo dotaknila moje roke, kot bi me hotela iztrgati iz novega naliva žalosti:

— Pojdi, greva otrok.

Nazaj grede mi je Ma kazala drevje, grmovje, listje in zeli, iz katerih domačini delajo zdravilne obloge in napitke. Vprašala sem jo, če verjame v moč teh zelišč.

Ma ni oklevala. Povedala je, da mnogi vaščani ne hodijo več toliko po zelišča v pragozd, odkar je v vasi zdravstvena postaja belcev. Potem pa je dodala zelo zamišljeno:

— Medicina črnega moza, medicina belega moza... nekatera zelo dobra, nekatera ne tako dobra... Črni in beli mož najbolj iskati medicino, ki pomagati bolečini tu notri. Ma si je položila roko nad srce in polglasno dostavila.

— Toda takšno medicino zelo zelo težko najti. Ma me je povabila na sprehod skozi »glavno ulico«, ki je bila hkrati tržnica Sanoyeje. Pred kočami so bili kupi ananasa, cimetove palčice, rdeče palmovo seme in drugo sadje. Le tu in tam je kdo ponujal kak izdelek domače obrti, lesen glavnik, izrezljano žlico ali leseno posodo. En sam tkalec je na svoji razmajani statvi tkal bombaž v plavo in belo vzorčasto blago, kakršnega nosijo skoraj vse ženske v vasi.

Ma me je pogledala in razlagala:

— Dandanes ljudje ne veliko sami delati. Oni prodajati misjonarju sadje in drugo kar nabrati v gozdu in od njega kupiti reči, ki jih beli mož delati v tovarnah. Včasih tukaj vse sami narediti, blago, posodo, košare. Vse to narediti lepo, ker ne delati samo z rokami, delati tudi s srcem.

Nenadoma se je Ma ustavila in se mi zagledala v obraz:

— Danes naš poglavar govoriti kaj misliti, misjonar govoriti kaj verjeti. Toda nobeden povedati kaj mi narediti...

Ko sva se vračali, me je obšel občutek, da je znala Ma svoje plemenske instinkte vskladiti z krščanstvom. Njena dobrotta in ponos sta naredili na mene globok vtis. Nehote sem se spomnila na pismo Williama Welmersa, ki mi je pred meseci pisal v Ameriko:

...Kraj ima nekaj na sebi... nekaj kar je tako človeško...

Ko sva se pred kočo poslavljali, sem Ma hotela vprašati če razume zakaj hočem na hrib, na kraj nesreče. Zelela sem, da bi mi utrdila upanje, da bom na kraju samem našla svoj mir...

Tudi Ma je nekaj premišljevala in njene velike črne oči so raziskovale moj obraz. Potem je tiho rekla:

— Morda meni bog dati samo malo let živeti. Toda ko ti odpotovati, jaz čistiti grob in saditi rože za tebe dokler ne umreti.

Slepa od solz sem zbežala v svojo sobo...

Nekega drugega dne, ko sem se vračala od groba, sem za seboj v grmovju slišala šum. Ozrla sem se in zagledala raztrganega, kakšnih osem let starega črnega dečka.

Fantka sem že večkrat videla, največkrat tako, da je kje na samem stopil iz skrivališča in me gledal. Če sem ga opazila, se je pretvarjal, kakor da išče gozdne jagode. Tokrat pa je opogumljen stopil bliže. Poklicala sem ga in deček je prišel, kakor da je čakal na moje vabilo. Fantič je imel na sebi raztrgano rjavo srajco, ki je premogla samo en rokav, njegove kratke hlače so bile umazane in na robovih vse v drapcih.

— Zakaj te srečujem vsak dan na tej stezi? sem ga vprašala.

— Mango-jagode zdaj biti zrele. Ko mango zrele, leopard priplaziti iz gozda in jesti jagode... Ti to ne vedeti. Ti ne hoditi sama, zelo nevarno.

Sele zdaj sem opazila, da fant nosi v rokah veliko pračko:

— Torej me čuvaš?, sem vprašala.

— Seveda, je odgovoril z nemalo ponosa v glasu.

Nehote sem se spomnila na svetopisemsko zgodbo o Davidu in Goliatu.

— Hvala ti, David, sem dejala in mu položila roko na šibka ramena.

Fantič je pogledal in hlastnil:

— Kako ti vedeti moje ime?

Torej je bil res David. — Nisem vedela, samo uganila sem.

Šla sem naprej in mali David mi je sledil tesno za petami.

— Ti imeti v tvoji domovini veliko lepih reči, kaj ne? Ti stanovati v močni hiši, kjer tudi če je dež vse suho?, je žlobudral za mojim hrbtom.

Pritrdila sem.

— Ti imeti vedno dovolj jesti?

Spet sem prikimala.

— Ti biti zelo bogata žena?

— Ne, sem odkimala in ga molče gledala in potem hitro umaknila pogled:

— Veš, David, veliko reči je, veliko zelo važnih reči, ki jih nimam, sem mu skušala dopovedati.

— Jaz slišati, da ti imeti mali deček?

— Da, malega sinka imam, sem pritrdila.

— On zelo srečen, ker imeti mamo. David je globoko vzdihnil in nadaljeval. Če afriški deček izgubiti očeta, mamina družina pomagati materi. Če umreti mama, potem hudobni duh hoteti tudi otroka vzeti, ker nič mleka za majhen otrok. Otrok umreti, če misjonar ne vzeti v otroški dom.

Zvečer me je sestra Marijana povabila na obhod skozi sirotišnico. Slaba luč je brlela v prostoru, kjer so štiri deklice sedele za mizo in se prijetno hihitale. Dekleta si služijo denar za šolo s tem, da pomagajo pri oskrbovanju sirot. Ko so dekleta zagledala sestro, so umolknila.

V veliki, toda dokaj zatohli sobi so spali otročiči v posteljih pokriti z mrežo proti moskitom. Na obrazih spečih otrok so se lesketale drobne znojne kapljice.

V deški sobi sta samo dva mala dečka spala v posteljah, trije pa so ležali kar na tleh, čeprav so imeli postelje. Ko je sestra dvignila luč, sem enega spoznala. Imel je rjavo srajco brez enega rokava. V spanju je objemal svojega malega tovariša.

— To je vendar mali David!

— Od kod ga poznate? Vas je nadlegoval? Zelo nemiren otrok je, ki dostikrat ne ve, kaj naj bi počel.

Odkimala sem, da bi me nadlegoval in tiho povzela:

— Nisem vedela, da je sirota.

— Da, sirota je. Mati mu je umrla pri porodu, oče pa se je smrtno ponesrečil pri lovu nekaj tednov pozneje.

— In kaj bo iz fanta?

— Ne vem. Lahko je srečen, da je pri nas. To vedo vsi, toda vprašanje je, če vedo ti otroci to svojo srečo tudi ceniti...

Ko sem zvečer ležala v postelji in ogledovala sliko svojega sinka, me je stisnilo pri srcu. Misli so mi uhajale od mojega sinka k malemu Davidu in nazaj. V ušesih mi je zvenel žalosten glas črnega dečka, ki je vpraševal po strehi, ki ne pušča dežja, po hrani, ki je ne zmanjka in po belem fantku, ki ima mamo in je srečen... Globoko v meni se je začel porajati dvom, če ima sestra Marijana prav, ko pričakuje od teh otrok neomejeno hvaležnost, ko zatrjuje, da so lahko srečni...

Oče, spoštuj sina!

»Jehhata, matura bo,« se je lepega dne spomnila mati Štefulja. Njen Petrček bo maturiral in ob taki priložnosti res ne sme izostati nekaj bolj-šega.

»Ti, Fonze ali veš kaj se bliža?«

»Kaj za vruga spet?«

»Ja, ti pa res nič ne misliš na najinega otroka. Saj bo Petrček maturiral. Nekaj mu pa morava kupiti. Vsaj novo črno obleko za ples in pa, no nekaj bi pripravili doma. Pa nekaj profesorjev bi povabili. Saj veš, da ne moremo biti kar tako.«

»Seveda bo treba nekaj narediti. Toda kje naj vzamemo? S stricem na vasi smo skregani. Kaj naj vse kupimo? Saj se bomo spufali.«

»No, Fonze, saj je matura samo enkrat. Za Petrčka je treba nekaj narediti.«

»Kje pa je Peter?«

»Uči se. Za maturo se pripravljaj. No boš kaj dal?«

»Koliko bi rada?«

»No, kakšnih 50 bi za prvo silo zadostovalo.«

»Sedaj pa res vidim, da imaš rad svojega sina,« je dejala Štefulja in hitro shranila denar. »Veš Fonze, vse to se nama bo obrestovalo. Ko bo končal šolo nama bo bogato vračal.«

Minilo je nekaj let in fant je imel maturo v žepu. Pa je Štefulja nekega dne zacingljala Fonzetu:

»Ti, veš kaj! Ali si kaj ponosen na svojega sina?«

»Kaj ne bi bil. Dobro se je odrezal.«

»Saj sem vedno trdila, da bo nekaj iz njega. Veš prihodnji teden gre na izlet.«

»Na izlet? Kam?«

»Veš lep izlet bodo imeli. V Grčijo jo bodo mahnil.«

»V Grčijo?« je kot jetičnik zakašljala Fonze. »Koliko bo pa spet to stalo?«

»Ne bo veliko. Kakšnih 40 tisočakov. Kaj pa je to za tako lep izlet. Poleg tega pa pomisli, kako se boš lahko postavil pred sosedi: naš Peter gre pa v Grčijo. Kaj to ni nič? Samo sedaj še daj. Saj boš videl kako se nama bo to obrestovalo. Ko bo doštudiral nama bo kupil... Fonze je ni poslušal. S težavo je še enkrat globoko posegel v žep.

Potem je Peterček šel na univerzo in vsak mesec se je obrnil na očeta z lepim pisмом... »Oče rabim, štipendija je premalo.« Fonze je ob vsakem pismu pomislil na lepo prihodnost in poslal sinu nekaj sivec.

Toda Fonze je opešal in s Štefuljo sta istega dne zapustila ljubi zrak in se preselila dva metra niže v krtovo deželo. Peter je postal inženir in kot oče razlagal sinu:

»Veš sine, treba se je prebijati in shranjevati vsak dinar. Jaz nisem imel nobene podpore, ko sem študiral. Starši so bili revni in oče skop. Bil sem reven študent.«

F. K.

Skozi jekleno točo

PISE: BRANKO HOFMAN
RISE: PETER KRIVEC

Hipnotiziranje

Sovjetska Literaturna gazeta meni, da so še na enem področju odstranili posledice stalinizma. Ker so v obdobju »kulta osebnosti« sovjetski zdravniki priznavali polno veljavo teorije, da sporov tudi na področju mentalne higijene ni, so s tem negirali možnost pojavljanja kakršnihkoli nesoglasij med graditelji komunistične družbe. Literaturna gazeta poudarja škodljivost takšnih pojmovanj glede na dejstvo, da je veliko število živčnih depresij povezano s profesionalno dejavnostjo in medsebojnimi odnosi v okviru te dejavnosti. Tako so strokovnjaki izdelali novo sovjetsko terapijo za odstranjevanje mentalnih tegob, ki temelji na avtosugestiji in hipnozi. Zanimivo je, da se sovjetski strokovnjaki s tem pridružujejo poskusem francoskega znanstvenika Charcota, katerega asistent je bil mladi Sigmund Freud.

OB VSAKOLETNI NOVEMBERSKI AKCIJI

Ne boj proti alkoholu, ampak skrb za delovne ljudi

Pretekli teden je bila v Klubu poslancev v Ljubljani razširjena seja Republiškega koordinacijskega odbora za boj proti alkoholizmu pod predsedstvom prof. dr. Janeza Milčinskega. Po referatih o problemih proizvodnje, predelave in potrošnje sadja in sadnih sokov ter o specifičnih problemih vinogradništva, se je razvila živahna razprava o problemih, ki se pojavljajo v praksi.

Proizvodnja in potrošnja sadja in sadnih izdelkov je pri nas prenizka. Vzroki so predvsem v visokih cenah na drobno in v pomanjkljivosti v sami proizvodnji. V Sloveniji znaša družinski izdatek letno za 40 kg sadja, v jugoslovanskem merilu za 32 kg, medtem ko je npr. v Švici za 122 kg sadja. Predvidoma bi se morala potrošnja sadja do 1970. leta dvigniti za 50%. Ugotovljamo lahko vrsto pomanjkljivosti — velike razlike med odkupno in prodajno ceno, slaba kvaliteta, slab asortiman, slabo organizirana prodaja sadja na drobno. V Sloveniji je okoli 200 specializiranih prodajal s s sadjem, primanjkuje pa kvalificiranega kadra. Premalo je tudi primernih skladišč, pri prevzemu in prodaji sadja se pojavljajo napake. Sadje gnije in posledica so visoke maloprodajne cene. Z zakonskim predpisom so sicer ustanovljeni skladi rizika, niso pa toliko močni, da bi vplivali na stabilizacijo trga. Neredko je prodajna cena za 100 odstotkov višja od odkupne.

Za vinogradništvo so pri nas ugodni klimatski in talni pogoji. Na osebo pride letno 8 kg grozdja, od tega polovico namiznega in polovico vinskega grozdja. Zal odpade na namizno grozdje le 5% vseh sort. Zato bo treba v prihodnje vso pozornost usmeriti na proizvodnjo namiznega grozdja in grozdnih sokov.

Na posvetovanju so govorili tudi o vsakoletni novemberski akciji za boj proti alkoholizmu. Poudarili so, da to naj ne bi bila končna akcija, ampak obdobje, v katerem se naj pregleda opravljeno delo, pripravi program in realizirajo akcije, ki imajo kampanjski značaj. Novembrska akcija in boj proti alkoholizmu nasploh ni boj proti vinu in drugim alkoholnim pijačam, temveč vsestransko prizadevanje za dvig materialnega in kulturnega standarda naših delovnih ljudi, za dvig moralnih vrednot naše družbe.

Med pomembnejšimi sklepi, ki so jih sprejeli in jih bodo poslali vsem pristojnim organom, gospodarskim organizacijam in šolam, so: Skladno z določili 7-letnega gospodarskega programa razširiti sadno proizvodnjo in zagotoviti potrebna sredstva, povečati sadno predelavo in asortiman brezalkoholnih pijač, uvesti v obroke obratov družbene prehrane sadje, do 1965-66. leta obnoviti in usposobiti vinograde za proizvodnjo namiznega grozdja in grozdnih sokov, in zaostri kontrolo nad kvaliteto vin.

Cez dve uri je Mademoiselle docteur že sedela za mizo v armadnem štabu in pripovedovala šefu armadnega zbora vse, kar je ugotovila na svoji poti vzdolž francoske fronte. Prej pa ji je moral zdravnik vbrižgati dozo morfija.

Povedala je, da dobivajo Francozi ogromna ojačanja. Sveže čete so odlično oborožene. Za njimi stojijo ameriški bataljoni, ki iz dneva v dan naraščajo.

Na mizi so ležali zemljevidi in Annemarie je natančno vrisovala položaje sovražnih čet. Štabni oficirji so strmeli spriču njenega brezhlebnega spomina. V eni sami uri jim je bil položaj popolnoma jasen. Šef armadnega zbora je vedel, kdo je, ker jo je bil pred leti že srečal v Matthesiusovem štabu, zato ni mogel dvomiti, da govori resnico.

Ko je opravila svojo nalogo, se je odpeljala s posebnim letalom v Berlin. Tu je še enkrat vrisala položaje zavezniških čet v zemljevide vrhovnega štaba. Potem se je s taksijem odpeljala na Königgräzterstrasse.

Zvečer sta sedela z Matthesiusom ob steklenici burgundca in se mirno pogovarjala. Nikamor se ni več mudilo. Igra je bila izgubljena. hesiusu. Rekel je, da je njegova dolžnost, po-

Nekdanji hrib Skale je popolnoma spremenil svojo podobo, saj je že več kot 11 metrov njegove površine »zdrčalo« v drugo jezero.

Lomastil po zemlji je naši

Pred milijoni let je lomastil po naši zemlji orjaški mastodont, predhodnik mamuta, pračče današnjega slona. Gozdovi so takrat imeli bujnejšo rast. Ostanke te bujne flore so današnji premogovni »gozdovi«, in v njihovi bližini odkrivamo ostanke velikih, mogočnih živali.

Mastodont spada v zvrst rilčarjev, katerih dolgi okli merijo do 2 metra in več.

Ko odkrivamo okostja teh prastarih živali, so nam ljudska izročila o čudnih živalih, o »nepojmljivih« bitjih, vsekakor bližja.

Obiskali smo ekipo geološkega oddelka ljubljanske univerze za naravoslovje, ki na razritem, razmočenem terenu v Skalah previdno izkopava okostje mastodonta, predhodnika mamuta.

Stirje bogati dnevi so že za nami, pravi Katica Drobne, ki je ravnokar z mavcem oblagala odkrito nadlaket tega prazgodovinskega orjaka.

Vsak korak, vsaka stopinja v zakoličenem prostoru je previdna, skorajda počasna. Za hip imaš vtis, da je tukaj, sredi razrite goličave, poljska bolnica. Vsako odkrito kost, ki jo komajda ločiš od sivega škričja, premešanega z ilovico, previdno ojačajo z debelo žico ter še previdneje »odebelijo« z gazo in mavcem. In tako se sredi sivega razmočenega blata množijo beli trakovi — in vse popolnejša postaja zbirka tega redkega odkritja.

Nam lahko kaj poveste o starosti mastodonta?

Zaenkrat šele izkopavamo in lahko omejujemo njegovo starost med 2 do 6 milijonov let. Vsekakor je to okostje mastodonta, ki je živel v miocenu in starejšem pliocenu. Večina manjših najdb (zobje ali podobno) je bila doslej v premogovnih bazenih, tako tudi srednja, nam je pojasnil Janez Pohar.

Kaj vse ste že našli?

Prvo odkritje je napravila voda. Doslej smo našli več prstnih členkov, 6 zob, obe okli, od tega enega čisto ohranjenega (dolg 220 cm), drugi pa ima okrnjen vrh. Tu pa vidite nadlaket, del rebra in trške od vretenca, je dejala Drobnetova.

Kot vidim, še vam preostaja lep del zakoličenega prostora, da ga razrijete. Upate, da vam nerazriti del še pripravljata presenečenja?

Da in ne. Vsekakor domnevamo, da bomo še marsikaj odkrili in lahko čim popolneje rekonstruirali praprednika današnjega slona. Torej, pomembno tateološko od-

**KOMUNALNA
BANKA
CELJE**

objavlja četrto veliko nagradno žrebanje za vezane hranilne vloge, vložene v času od 1. oktobra do 31. decembra 1964.

Nagrade:

1 šivalni stroj	2 ženski kolesi
1 hladilnik HIMO	1 sadna centrifuga
1 električni štedilnik	2 mikserja
1 loščilec	2 električna pekača
1 sesalec	2 ekonom lonca
1 moško kolo	

Pri nagradnem žrebanju bodo upoštevani vlagatelji, ki bodo vložili in vezali najmanj 50.000 dinarjev vsaj za dobo 1 leta ali 100.000 dinarjev najmanj za tri mesece.

Vezane hranilne vloge sprejema KOMUNALNA BANKA CELJE in njene poslovne enote: CELJSKA MESTNA HRANILNICA in ekspoziture: ZALEC, MOZIRJE, SLOV. KONJICE, LAŠKO, SENTJUR, SMARJE PRI JELSAH, ROGAŠKA SLATIŠNA, SEVNICA, KRŠKO in BREŽICE.

Žrebanje bo v mesecu januarju 1965. Vezane vloge obrestujemo od 5,5 do 7%.

Vlagajte pri Komunalni banki Celje, kjer je vaš denar za vas koristno in varno naložen!

Ekipo pri delu: Janez in Vida Pahor, Katica Drobne in Majda Pustor.

kritje, ki bo ime Velenja ponoslo tudi v znanstveni literaturi širom sveta. Nehote sa nam vriva misel, če bi ta rariteta našla svoje mesto v velenjskem muzeju.

MIROLJUBNA KOEKSENSIČNA IN OZN

V počastitev 19. obletnice ustanovitve OZN je bil na Visoki šoli za politične vede štiriidnevni seminar »Miroljubna koeksistenca in OZN«. Udeleženci so bili predstavniki študentov ljubljanskih fakultet, okrajnih in občinskih centrov organizacije klubov ZN iz vse Slovenije in Beograda, predstavniki politične šole iz Beograda in Zveze študentov iz Sarajeva.

Znani predavatelji Vlado Benko, dr. Stanko Peterin, dr. Ivan Tomšič, dr. Janez Stanovnik in dr. Aleš Bebler so govorili o razvoju načel miroljubne koeksistence in njeni kodifikaciji, pravnih in ekonomskih vidikih miroljubne koeksistence, miroljubnem reševanju mednarodnih sporov in o sodobnih problemih OZN.

Na seminarju so bili tudi predstavniki celjskega okrajnega centra klubov OZN.

**MADemoiselle
DOcteur**

13

Ze čez nekaj dni, ko sta ostala sama v nekdanjem centru nemške obveščevalne službe, sta skrbno sezgala vse dokumente. Matthesius je bil namenjen v Budimpešto, kamor so ga vabili wranglovci. Annemarie ni hotela z njim. Dolge ure je sedela ob kaminu in topo zrla v ogenj. Po več letih je spet povprašala, kaj se je zgodilo z njenim očetom. Izvedela je, da je umrl in da ji ni zapustil ničesar. Ni ji bilo žal.

Matthesius je odpotoval. Ostala je sama. Nekega dne jo je obiskal nekdanji visoki oficir cesarske vojske in ji povedal, da je on tisti, ki je poslal pokojnega kapetana Wynankyja k Matthesiusu. Rekel je, da je njegova dolžnost, po-

skrbeti zanjo. Njeno delo da je bilo neprecenljive vrednosti, zato bi bila sramota za Nemčijo, če bi tako zaslužen človek propadel.

Annemarie Lesser se je preselila v majhno vilo v Zehlendorfu. Zdravniki so si mnogo prizadevali, da bi jo ohranili pri zdravem razumu. Spočetka se je zdelo, da se bo izmazala. Toda mamila, ki jih je dolga leta uživala, so uničila njene živce. In tako je nekega dne v spremstvu dveh bolničark odpotovala v Svico, v sanatorij za duševne bolnišni, ki stoji v čudoviti planinski kotlinici.

Tam živi nemara še danes. Njen um je dokončno omračen. Le včasih, ponoči, ko planinski veter stresa na oknice in vrata sanatorija, se zdi, da se na dnu njene zavesti nekaj prebujajo. Bolničarji jo tedaj komaj obvladajo. Kriči na vse grlo različna imena in jih roti. Zdi se, da hoče rešiti nekega Coudoyanisa izpred cevi francoskih pušk, zdi se, da se bori na življenje in smrt, da teče skozi gozd, ali da joče na Wynankyjevem grobu. Zjutraj se zopet umiri in spet se zanjo pričinja dolga doba nepremičnega ždenja, pričakovanja smrti.

KONEC

FOTOGRAFIJA JE Z RAZSTAVE, KI JO JE NEDAVNO PRIPREDILA TVRDKA BURLINGTON, DA BI PRIKAZALA RAZVOJ AMERIŠKE LOKOMOTIVE V ZADNJIH 100 LETIH. OD LEVE PROTI DESNI: »DIAMOND STACK« STEV. 35 TIPICNA PARNA LOKOMOTIVA NA DRVA IN FREMOG, KI JE BILA V PROMETU OD 1830. LETA IN CELO V 20. STOLETIJU; LOKOMOTIVA »MIKADO 4963«, KI SO JO ZGRADILI 1923. LETA, JE UPORABLJALA ZA POGONSKO GORIVO FREMOG IN JE SLUŽILA ZA VLEKO TOVORNIH VAGONOV; DIESEL LOKOMOTIVA »BURLINGTON ZEPHYR«, KI JE PRICELA OBRATOVATI 1934. LETA IN JE VLEKLA PRVI AERODINAMIČNI VLAK IZ NERJAVEČEGA JEKLA; LOKOMOTIVA »GENERAL MOTORS G-35« NA TURBINO, ZGRAJENA DECEMBRA 1963, SLUŽI ZA VLEKO HITRIH TOVORNIH VAGONOV.

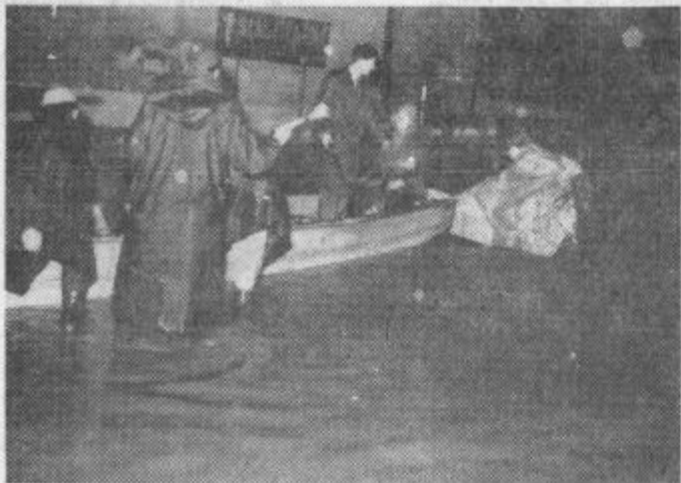

ARMADA KOT VSELEJ PRVA

Ob prvih vesteh, da je Sava v Zagrebu prestopila bregove, so enote JLA nemudoma odšle na ogrožena področja mesta. Vojaki in oficirji so požrtvovalno kot vedno ob takšnih trenutkih, storili vse, da bi zajezili podivjano vodo. Medtem ko so nekateri v vsej naglici polni-

li vreče s peskom, so drugi v čolnih reševali poplavljenec. Mnogi izmed njih so neprekinjeno po 24 in več ur reševali imetje in življenja Zagrebčanov. Slika prikazuje skupino pripadnikov JLA ponoči med reševanjem ljudi.

Foto: M. Dušanović

ŽIVALI KI SKOČI NAJVIŠJE

Med živalmi (vretenčarji) je absolutni svetovni rekorder afriška koza, znana pod imenom klipspringer. Kadar je v življenjski nevarnosti, preskoči ovire, visoke tudi sedem metrov in pol.

PRVIKRAZ UPORABLJENE VILICE

Vilice kot jedilni pribor so prvič uporabljali pred nekaj stoletji. Grki in Rimljani so jedli še z rokami in njihova služinčad jim je zato že v kuhinji razrezala meso na manjše koščke. Vilice so prvi pričeli uporabljati italijanski aristokrati ob koncu srednjega veka. Od tod so si zelo počasi utirale pot v druge dežele. Tako so vilice na angleškem dvoru pričeli uporabljati šele v 17. stoletju.

ALKIMIST NA BOŽIČNEM DREVESU

Kadar danes slišimo besedo alkimist, si predstavljamo navadno srednjeveškega učenjaka, ki je vse svoje življenje preživel v resnih, vendar jalovih poskusih, da bi iznašel postopek, s pomočjo katerega bi navadne kovine spreminjal v zlato.

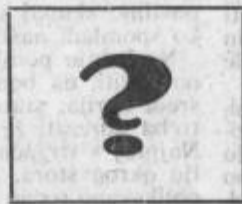
Toda v resnici bi za večino alkimistov mogli reči, da so bili vse drugo prej kot naivni. Bili so to prevaranti, ki so obiskovali srednjeveške dvorce in varali kralje in kneze. Posebej mnogo jih je bilo v takratni Nemčiji, ki je bila pravi mozaik brezštevilnih drobnih kneževin. Mnogi alkimisti so ven-

darle drago plačali svoje prevare. Ko si je kakšen knez pridobil kakšnega alkimista, za katerega je slišal, da iz svinca dela zlato, so sosednji knezi skušali narediti vse, da bi mu ga enostavno ukradli. To pa je bilo mogoče le z dobro organizirano akcijo. Ko so ga tako dobili v svoje roke, seveda alkimistu niso hoteli verjeti, da je skušal svojega kneza varati, pa so ga zato zverinsko mučili, da bi izsilili iz njega »tajno« alkimije. Podobno alkimistom niso priznawali niti prevarani vladarji. Tako je württembergski vojvoda 1597. leta razkrinjal alkimista Georga Hon-

guera in ga dal obesiti na božično drevo. Kljub temu so nemški vladarji alkimistom še naprej nasedali. Zadnji, ki je nasedel, je bil Adolf Hitler. Njega je 1937. leta prevaral neki Holandec, ki mu je za njegovo odkritje nemška vlada izplačala 100 tisoč mark; pobegnil je čez mejo in se izmuznil celo gestapu, ki ga je sledil.

Kdo si je izmislil skalpiranje

Skalpiranje je v predstavah današnjih ljudi, vaje-nih filmov in romanov z Divjega zapada, neločljivo povezano z Indijanci. Toda kot kaže, si skalpiranje niso izmislili Indijanci, pač pa belci. Ker so si prizadevali, da bi iztrebili indijanska plemena in jim odvzeli zemljo, so belci za vsakega ubitega Indijanca nudili denarne nagrade. Kot dokaz pa je bilo treba pokazati njegov skalp. Za ta posel so angažirali tudi nekatera indijanska plemena, ki so bila zavezniki belih prebivalcev, od njih pa so skalpiranje prevzela še druga plemena, in tako so se kmalu pojavili tudi skalpi belcev.

Dekleti, ki se sprehajata po moskovski ulici, nista navadni Moskovljanki. Na levi je Galina Brežnjeva, hčerka sedanjega sekretarja sovjetske komunistične partije, na desni pa je Rada Adžubej, hčerka bivšega premijera Hruščova in žena bivšega urednika »Izvestija«. Kdo ve, če sta še ostali prijateljici, kajti naš posnetek izvira še iz dni, ko je bil Nikita Hruščov prvi mož v Sovjetski zvezi.

LAHKO JE TOVARNARJU

ZBIRATI UMETNINE

Guggenheimov muzej v New Yorku je pred časom priredil razstavo sodobnega kiparstva iz zbirke ameriškega industrijalca in lastnika mnogih kiparskih umetnin, Josepha Hirshorna. To-

je ob zanimanju za umetnost usmeril svoj poslovni duh v nove špekulacije, ki jih je videl v zbiranju umetnin. Poleg tega, da šteje njegova zbirka blizu tisoč skulptur, se ji pridružuje še

pa mu celo priznavajo, da je njegovo oko nepogrešljivo, kadar gre za skulpture. Tako je v štiridesetih letih uvrstil v svojo zbirko celo dela Rodina, Degasa in Matisa.

Na razstavi v Guggenheimovem muzeju, ki je vzbudila veliko zanimanje, je bil vsak avtor zastopan z več deli, tako da so lahko gledalci dobili širši pogled v njegovo ustvarjalnost, stilne in druge značilnosti.

varnar je ob tej priložnosti razstavil okrog 440 eksponatov, kar je komaj slaba polovica vseh umetnin, kolikor jih je zbral do danes. Njegova zbirka obsega skulpture od Rodina do modernih eksperimentalistov, povezana pa je seveda s poslovno kariero zbiralca. Hirshorn jo je namreč pričel kot trinajsti otrok obubožane matere, ko mu je bilo 12 let. Pet let kasneje je postal borzni posrednik vrednostnih papirjev, kar mu je prineslo veliko bogastvo. Tako ni pravzaprav nič čudno, če

več tisoč slik in risb. V njej so zapopadena predvsem dela ameriških avtorjev iz osemnajstega in devetnajstega stoletja, skulpture evropskih mojstrov kakor tudi dela starega primitivnega kiparstva z vseh koncev sveta.

Tovarnar kupuje samo tista umetniška dela, »ki so mu všeč«; to pomeni, da je edino merilo njegovega okusa denar. Trgovci so zato vselej presenečeni nad hitrostjo, s katero se Joseph Hirshorn odloči za to ali ono umetniško delo. Kritiki

novosti z bojišča proti raku

ZAKAJ SE JE TREBA OTRESTI PREDSDOKOV, DA JE RAK ABSOLUTNO SMRTONOSNA BOLEZEN? ZAKAJ SPOZNANJA, DA IMA NEKDO RAKA, NE GRE POJMOVATI KOT SMRTNO OBSODBO? SMO V ČASU, KO DEJSTVA IZPODRIVAJO TISTI PANIČNI STRAH, KI GA ČLOVEK GOJI DO TE BOLEZNI. KAKŠNA PA SO DEJSTVA DANES, LETA 1964?

Joy Tafler je drobna ženska velikih modrih oči in lepe polti. Čeprav ji je 41 let, je podobna lutki. Pred mnogimi leti je bila gledališka igralka in mnogi Angleži se je spominjajo kot Joy Shelton. Gledališče je zapustila, da bi se lahko posvetila svoji družini. Joy, njen mož Sidney, prav tako gledališki igralec in trije otroci živijo danes v velikem trisobnem stanovanju sredi Londona. Pred devetimi meseci je Joy slišala od svojega zdravnika strašne besede: »Gospa, vi imate raka.«

— Zazdelo se mi je, ko da sem oledenela, se danes spominja Joy.

Tri tedne po tej strašni diagnozi se je odločila za operacijo. Danes se odlično počuti. — Zdravniki mi pravijo, da ni nobenega razloga, da ne bi doživela 90 let, naj mi bo to všeč ali ne.

Preden je šla k svojemu ginekologu, Joy ni niti slutila, da bi imela raka. Zdravnik jo je pregledal »za vsak primer«. Deset dni zatem je bil narejen laboratorijski izvid; bil je »pozitiven«.

— Ze od prvega dne so bili zdravniki do mene tako iskreni, da sem jim verjela, ko so mi rekli, da mi bo operacija pomagala. Po operaciji, ko so rekli, da sem za zmeraj ozdravela, sem jim prav tako verjela.

ARMADA OZDRAVLJENIH

Vsako leto lahko samo v Veliki Britaniji za okrog 25 tisoč ljudi rečejo, da so ozdraveli od raka. Številka, ki je ohrabrujoča. Se pred nekaj leti ne bi

SME BOLNIK VEDETI?

bilo o tem mogoče niti sanjati. In ne le to. Iz leta v leto je ta številka večja.

Joy Tafler meni: — Ko danes o vsem razmišljam, spoznavam, da je od vsega morda najhujši odnos, ki ga imajo ljudje do raka. Pred nedavnim sem prišla na pregled na kliniko, kjer so me operirali. Medtem ko sem čakala, je prišla v čakalnico neka ženska. Vsa se je tresla in solze so ji tekale po licih. Vprašala sem jo, kaj ji je, zakaj joče, ona pa je zamomljala: »Prepričana sem, da imam raka.« Tedaj sem ji rekla: »Poglejte me, prosim vas, pred šestimi meseci so mi rekli, da imam raka. Priznajte, da vendar nisem videti tako slaba!«

Joy Tafler svoje operacije ni zatajila znankam in prijateljicam. Vsem je pripovedovala o njej, pa je tako spoznala, da so mnoge med njimi preživele podobno operacijo, le da so o tem molčale. Med njimi so bile seveda tudi takšne, ki so ji opisovale svoje simptome, vendar so zadrževale, da jim ne pade v glavo, da bi šle k zdravniku. »Ce bi mi zdravnik rekel, da imam raka, bi sprejela to kot smrtno obsodbo. Tako živim v negotovosti in to je boljše, kot vedeti, da bom umrla.« je rekla ena izmed njih.

Prav ta nevednost in nepoznavanje dejanskega položaja, je tisto, kar jezi zdravnike in jih spravlja v obup. Anketiranje britanskih zdravnikov je pokazalo, da mnogi med njimi menijo takole: »Ce bi se nam le posrečilo vtepti ljudem v glavo, da takšna neumna odlašanja ubijejo vsaj toliko bolnikov kot bolezen sama. Gotovo bi bilo število rešenih in popolnoma ozdravljenih še mnogo večje.« (Se nadaljuje)

C. K. Kmetijska družba v Ljubljani:

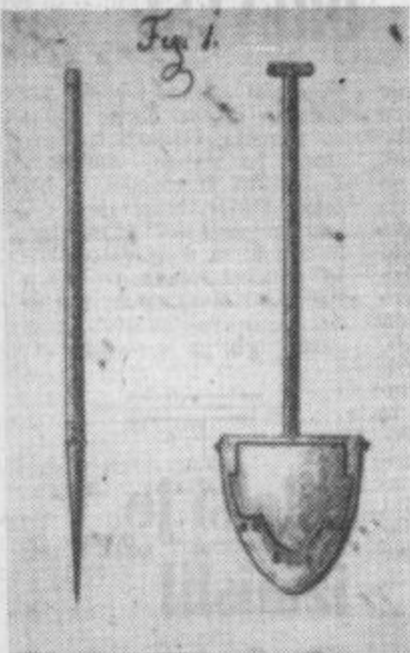
KRATKO NAVODILO ZA HMELJARSTVO NA KRANJSKEM

SESTAVIL JANEZ NEPOMUK OCHSENBAUER

ČLAN C. K. KMETIJSKE DRUŽBE V LJUBLANI IN GOSPODARSKI SVETOVALEC KNEZA AUERSPERGA

Hmelj, *Humulus Lupulus*, je rastlina, ki ljubi srednjevalžno, izredno dobro, nižinsko, rahlo, globoko, peščeno-glinasto zemljo na sončnih legah.

Ob zasnovi hmeljnika moramo predvsem paziti, da bo nasad v zavetju. Severni in zahodni vetrovi zlasti neugodno vplivajo na rast hmelja. Posebno pozorni moramo

Slika 1

biti tudi, da ne bo v bližini grmovja z zelenim ali divjim hmeljem, ker bi se lahko sicer med cvetenjem zgodilo, da bi cvetni prah divjega hmelja z vetrom oplodil žlahtne cvetove.

Da bi bila zemlja pripravljena za razkoličenje, jo moramo — podobno, kakor pri drevesnici — poleti zrigolati najmanj 2 čevlja* globoko; nato jeseni še enkrat prelopata z leseno in z železom okovano lopato, kot kaže risba števil 1, naslednjo pomlad pa zrahljati s strgačo, kakršna je na risbi števil 2.

Potem ko smo to opravili in če hočemo nasaditi sadike, moramo količe potakniti v kvadrat v vmesno razdaljo 22 palcev**, vendar tako, da bodo odsevani na vse strani potekali v ravnih črtah.

To moramo storiti ne le zavoljo reda, marveč zavoljo tega, ker taka razporeditev močno vpliva na rast

hmelja; kajti, če enakomerno dovajamo sleherni rastlini svetlobo in zrak, bo tudi ves hmeljnik bolj enotno dozorel, več bo (hmeljeve) moke pa še težji bo hmelj, kakor, če bi sadili brez vsakršnega reda.

Ko smo količe potaknili, izkopljemo na vzhodni strani količa po 10 palcev dolgo, široko in globoko jamo ter pripravimo za nasaditev 4 do 5 palcev dolge sadike, ki smo jih pripravili od splošno priznanega izvrstnega hmelja.

Ze odgnana očesa na sadikah odrežemo z ostrim nožem do polovice in pustimo cela le še neodgnana očesa. Če pri sajenju opazimo, da sadike nimajo dovolj klic, moramo sadike poškropiti z vodo, da s tem pospešimo kalitev oces.

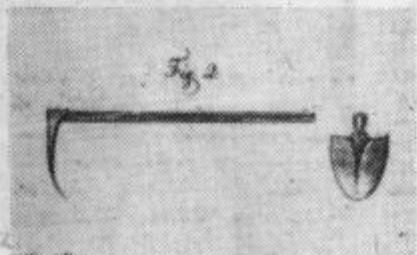
Zmočene sadike lahko vskladišimo do nove kalitve v zračnem prostoru.

Sadimo po dve ali po tri sadike skupaj, pač glede na to, koliko imajo očesa, več ali manj. Sadike zagnemo z dobro obdelano prstjo in jih z roko stisnemo skupaj.

Pri tem moramo paziti, da bomo sadike vselej tako vsadili, da bodo očesa obrnjena navzgor.

Največ po 10 dneh se pojavijo mladice, ki jih poskušamo večkrat z roko naravnati na količe, pozneje pa jih nanje na rahlo privežemo s slamo. Vendar pa nikakor ne smemo pozabiti, da je treba hmelj takoj, ko pribode iz zemlje, okopati s strgačo, da mu prebujna trava in druge zajedavke ne bi odvezemale hrane.

Kadar pa tupatam kakšna korenika ne odžene, moramo takoj raziskati, če njenih korenin ne glodajo črvi. V takem primeru moramo zemljo okrog zaostalega štora od-

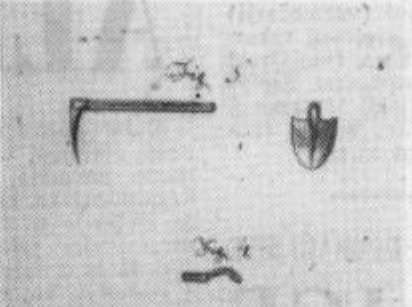

Slika 2

grniti, črve odstraniti in popolnoma odgrnjene korenike čez dan izpostaviti močnemu soncu, kajti le s takim izpostavljanjem je mogoče črve uničiti.

Ker nasad prvo leto ne bo donosen, da bi le od zemlje pridobili vsaj nekaj rente, lahko med vrste posadimo zelje, kolerabo, kumare itd., vendar tako, da pride v sredino kvadrata le po ena rastlina.

Seveda pa ne smemo vmes saditi krompirja, ker zemljo le preveč iz-

Slika 3

črpava in s tem preprečuje uspevanje hmelja.

Ce pozneje opazimo, da se je trava znova razrastla, takrat ponovno okopavanje s strgačo in v takem stanju ostane hmeljnik do septembra, ko bomo rastline med trgatvijo porezali v višini 6 palcev nad zemljo.

Po tej operaciji vsak štore z lopato obsujemo in ga tako čez zimo pustimo skupaj s količi, da bi lahko spomladi našli vsako rastlino.

Naslednjo pomlad moramo skrbno paziti, da bomo hmelj obrezali sredi aprila; starejše nasade pa je treba obrezati že v začetku aprila. Najprej s strgačo odkopljemo zemljo okrog štora. Nato s prav tako oblikovano ročno motiko, kot jo kaže risba števil 3, pazljivo ostrgamo prilepljeno prst s korenin. Z ostrim nožem, kot ga kaže risba števil 4, odrežemo tik nad koreniko vse mladice (divje poganjke), vendar tako, da ne ranimo matične korenike. Matično koreniko poznamo po nekoliko temnejši barvi.

Po opravljeni rezi štore znova obsujemo s prej odgrnjeno prstjo.

Ce se med poznejšo rastjo pojavijo več kot tri rozge, izpulimo vse slabije, odvečne rozge počasi, tako, da ne poškodujemo korenin preostalih.

Se prav posebno moramo paziti, da bomo rozge napeljevali na rante vselej »od vzhoda proti zahodu« ali, kakor se izraža hmeljar, »po sončnem teku« ali, kar je isto, z leve proti desni. Nato bomo rozge kdaj

pa kdaj, kakor se bodo pač razvijale, na rahlo privezovali s slamo, dokler ne dosežejo ravnih vrhov. Ce bi namreč napeljevali hmelj »od zahoda proti vzhodu«, bi rozge drsele z ranti, hmelj ne bi rasel in ne nastavil cvetov.

Opisanega roka za obrezovanje se moramo držati tembolj, ker le tako lahko pripravimo hmelj v cvetenje ob Sv. Jakobu, ko je vreme najugodnejše.

Ce obrežemo hmelj bolj zgodaj, ostari ter požene manjši nastavek in manj cvetov.

Rante, s katerimi moramo naslednje leto zamenjati količe, ne smejo biti drugo leto daljše od 6 čevljev. Prav tako naj slabši štore dobijo krajše rante, ker bi sicer zavoljo prehitre rasti rastline oslabele.

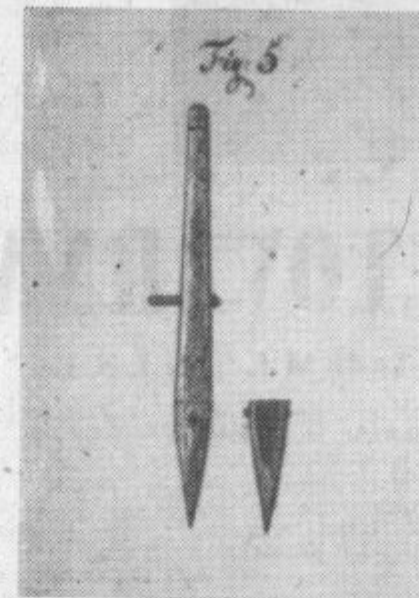
Ce rante niso daljše od 6 čevljev, se vršički hmeljevih trt, potem ko so dosegli njihov vrh, povesijo in rast je za to leto končana.

Rante je treba očistiti od lubja, da bodo dlje trajale. Gladke rante omogočajo ob trgatvi lažje smukanje. Pred postavljanjem rant mora napraviti v zemljo luknje z okovanim bodalom, kot ga kaže risba števil 5. Da bi rante ostale še bolj trdne, zemljo okrog njih z ročajem bodala močno nabijemo.

Tretje leto dobi hmelj daljše rante in sicer do višine 2 sežnjev*** in 2 čevljev, vendar moramo vselej upoštevati rast, tako, da ne bi s predolgimi rantami več škodovali kot koristili. Močnejši štore naj dobijo daljše rante, slabši pa krajše rante.

Takrat, ko ne moremo več trt privezovati na rante, stojé na zemlji, uporabimo lestev, kakršno vidimo na risbi števil 6, s katero bomo lahko privezovali lagodno tudi v večji višini. Ko hmelj doseže višino človeka, potrgamo najspodnje liste, da s tem omogočimo prosto zračenje.

Ce napade hmelj izredno škodljiva plesen (hmeljeva rja) takrat, ko cvetovi še niso godni za zorenje,

Slika 4

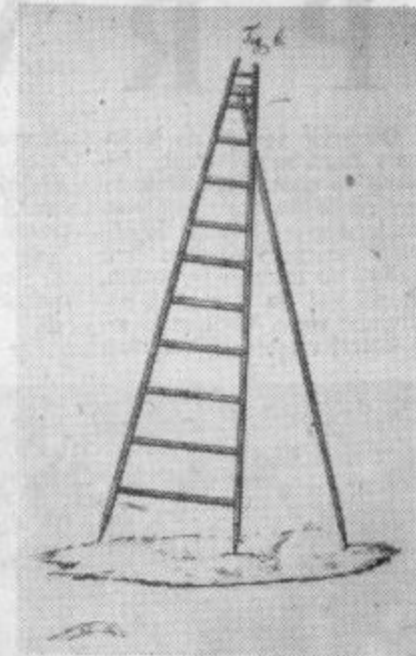
potrgamo liste na trtah višje. Rozge se tako okrepijo, nastavijo nove mladice in še vedno lahko upamo na srednji pridelek.

Začetek cvetenja se pokaže v juniju, avgusta pa nastopi zorenje, nakar se glavice zapro in tako navajljajo trgateg.

Ko obiramo hmelj, moramo predvsem paziti, da ne bomo nikoli porzali več trt, kot jih lahko tisti dan oberemo. Obrani hmelj vselej takoj prenesemo v zračni prostor in ga na tla tako razgrnemo, da leži glavica poleg glavice. Ce se tega navodila ne držimo, dobi hmelj rjasto barvo, pri varenju piva manj izda, pivo samo pa je zoprnega okusa.

Pri obiranju hmelja gre en delavec naprej, da reže trte 6 palcev visoko nad zemljo in izvleči rante iz zemlje s trtami vred. Drugi delavec smuka raz rante hmeljevino. Tretji delavec pa razrezuje dolge trte na še krajše kose in s tem lažja trganje storžkov.

Ce so rante preveč zabite v zemljo, uporabimo vzvod za izvlečenje

Slika 5

rant, kakršnega vidimo na risbi števil 7. Pri obiranju moramo paziti, da bo sleherni storžek imel pecelj, ker se sicer brez njega med sušenjem ospe.

Lese v sušilnici, ki jih mora biti zares čim več, ne smejo biti postavljene več kot 12 palcev nad tlemi.

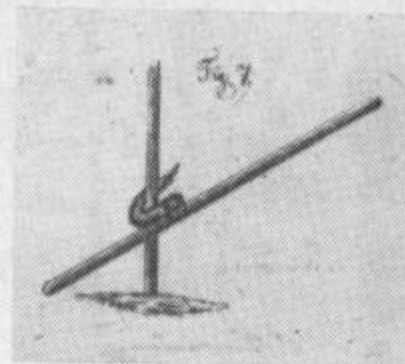
Sušenje hmelja je eno glavnih opravil. Hmelj moramo najmanj dvakrat na dan obrniti in sploh tako dolgo obračati, da bo popolnoma suh.

Sušenju sledi še spravljanje hmelja v vreče, kamor ga stlačimo čim bolj na tesno.

Končno pripominjamo, da moramo hmeljnim rastlinam gnojiti vsako drugo leto, za kar je najbolj priporočljiv ovčji gnoj.

Resda lahko pognojimo ves nasad takoj jeseni, ob zadnjem obsipanju, vendar izda mnogo več gnoj, ki ga sleherni rastlini dodamo spomladi, ko prvič okopavamo.

Kdor želi nadrobnejše informacije v orodjih, ki smo jih opisali v tem sestavku, naj se obrne na go-

Slika 6

spoda tajnika c. k. Kmetijske družbe, pri katerem si lahko ogleda risbe teh orodij.

V Ljubljani, 20. novembra 1833.
Ivan Gandini pl. Lillenstein,
sekretar Družbe.

* 1 čevlj je 0,304801 metra
** 1 palec je 2,54 cm
*** 1 sežanj je 1,896 metra

ŽIVINOZDRAVNIŠKA
DEŽURNA SLUŽBA

Od 7. do 12. 11. 1964
MARJAN TIŠELJ
Savlnjaka 3/II
(Savlnjsko nabrežje),
tel.: 28-71.

(Nadaljevanje in konec)

Ko je tisti večer prišel oče domov, mu je obraz kar žarel od nekega zadovoljstva. Vprašal je ženo, če Rok že spi.

»Spi. Kaj ti je? Zakaj vprašuješ?« je vznemirjena vprašala mati.

»Moram mu povedati, ne morem čakati do jutra. Dobil sem pismo iz šole od predstojnika strojnotehničnega oddelka. Piše, da ga bodo sprejeli, čim konča osemletko. Sedaj razumeš mati, zakaj ne morem čakati.«

»Saj še ni tako pozno. Le pojdi in mu povej. S tabo grem.«

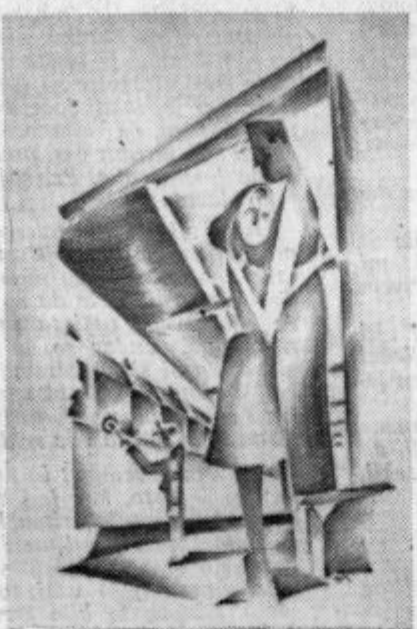
Ceprav sta se namenila v Roko vo sobo z namenom, da ga zbudita in mu povesta težko pričakovano, veselo novico, sta kljub temu stopala tiho po prstih, ker nista hotela prebuditi vseh otrok. Luč sta prižgala samo v veži, saj je njena svetloba padala tudi v sobo. Mati je ostala pri vratih, oče pa je stopil naprej. Tiho je obstal poleg postelje. Ko je rahlo položil roko na čelo spečemu dečku, se je ta predramil in odprl oči. Oče pa je segel v žep in iz njega potegnil veliko, modro pismo in ga izročil dečku rekoč:

»To pismo je zate Rok. Prišlo je iz šole.«

»Je čisto zares prišlo iz šole oče? Kaj piše, bom lahko postal strojevodja?«

»Seveda boš postal, samo pridno se moraš učiti!«

»Hvala oče, seveda se bom učile.«

KARLO DOBOVIŠEK:

PISMO ZA ROKA

S trepetajočimi, neučakanimi prsti je Rok odprl pismo. Ko ga je prebral, je njegov obraz žarel od sreče.

»Si zadovoljen Rok?«

»Sem oče.«

»No, sedaj pa le spet zaspil!«

»Bom oče. Lahko noč in hvala za veselo vest!«

»Lahko noč sinko.«

Ljubeče je prižel Rok modro pismo na svoje prsi, se obrnil na drugo stran in zaprl oči. Na obrazu mu je lebdela srečen smehlaj. Stara sta ugasnila luč in potihlo spet odšla.

Minila je vrsta let. Prenekateri vlak je med tem časom zdrvel skozi dolino in mnogokaj se je spremenilo. Stara dva slonita ob oknu. V njunih lasih je srebrno, ki ga je tja natrosil čas.

»Ali si prav slišala?«

»Slišala? Zakaj vendar sprašuješ? Saj veš, da nikoli ne preslišim tega.«

»No, ne bodi huda mati. To sem

rekel kar tako. Menda bo že pravi, če ti tako praviš.«

Stala sta naslonjena ob oknu s pogledi uprtimi tja doli k progi in pričakovala, kdaj se izza ovinka prikaže vlak.

Na lokomotivi je z roko na vzvodu za paro stal mlad strojevodja. Obraz se mu je razlezel v zadovoljen smehlaj, kadar je za hip odtrgal oči od stroja in proge in mu je pogled pohitel tja gori nad dolino k mafčkini hišici, kjer je videl ob oknu dve človeški postavi.

»Oprost Rok!« je nagovoril mlad kurjač svojega tovariša pri stroju, »Morda sem le tako slišal, vendar se mi zdi žvižg lokomotive prav poseben, kadar prihajava na to postajo.«

»Res je tako, Janko. Čisto prav si slišal,« je odgovoril strojevodja kurjaču. »Ceprav je ta žvižg skoro enak vsem takim signalom, je vendar čisto nekaj posebnega, ker je namenjen samo tej postaji in pa mojima staršema v pozdrav. Dobro poznata oče in mati ta pisk in če sta le pokonci, pohitita k oknu. Mati nosi vedno okrog vratu belo ruto samo zato, da mi lahko z njo pomaha v pozdrav, kadar peljem mimo, pa čeprav s svojimi oslabilimi očmi še lokomotive skoro ne vidi.«

Potem sta se obrnila in se spet naslonila vsak skozi svoje okence, da bi opazovala progno. Kolesa lokomotive so enakomerno udarjala ob tračnice, vlak pa je drvel skozi dolino svojo pot dalje na jug.